

Sammuyεeri pátiri ketiri **Di mpátiri tɔ̀ t̀̀ nάaὴti**

De kó dipátiri ti náá nSammuyεeri kpéi nke, wèè do tú Kuyie ndo tãáté bεè baatíbè Isidayεeribe miεke be kóo sɔnwe. Weè do tũnni dihèi kó tinάaὴti, ke tú Kuyie mpānάaὴti náaὴtò kè weè tu ikuó niùti Kuyie nciètè. Kè dè mboní kè Isidayεeribe ténke í ndó bebaatíbè bεè mbè baké, kéndó kéwaá nhokpàati wèè yó mbè baké ibotí tɛi kɔme.

Kè Kuyie mbè duó nhokpàati ketiwè wèè tu Sauri. Sauri me nyí nhɔɔte ò bo dòmè Kuyie nyí ndó dè kè kùu ò dootóo kétéāté Dafiti. Mémme kè Sauri nkékú kè Dafiti dèúkú.

De kó dipátiri ti náá ntì tu: Kuyie nkuù máa tu ku kɔbe kóo kpàati. Nè de kpéi nkù báá na kέp̄innè mutōmmú wèè í kù duó nhomáa.

Di mpátiri náaὴti duó ke dōmmè

1. Sammuyεeri kó tinάaὴti o bíkémbénti nè o tōmmú ò do ni mēè botí Isidayεeribe 1-8
2. Sauri náa mmèè botí okpàati nè Kuyie nho dootóomè 9-15
3. Dafiti kó tinάaὴti nè o do ã̄ yenténèmè Sauri nè Sauri kó mukũũ 16-31

Anni mɔ̄mè Kuyie ndεbirε

¹ Onìti mɔ̀u weè do bo Damaa εi, Efadaimmu temp̄e nyetārè ñnkè kɔku, kòo yètìrì tu Edikanaa. Ò do tú Efadaimmu kó kuwuɔ nkou nwe. Sufu weè do peité Tou, kè Touu peité Ediu, kè Ediuu peité Yedokammu kòo né peité Edikanaa.

² Kòo ípo benitipòbè bèdébè, kòò mǎu yètìrì ntú Anni, kòò tòu kperi tú Peninna. Kè Peninna mmàke ibí bá Anni yie í mǎke.

³ Bá dìi benni kè Edikanaa ní íté Damaa, kékote Sidoo ti Yiè nKuyie ncǐtètè ke bo nínkú ké kù bànté kunku Mpakedaa ké kù fié iwũṣ. Dè do sǎ nhEdii bí idé Ɔfinii nè Findee beè tu ti Yiè nKuyie nkuó niùbè.

⁴ Kè Edikanaa ní féuté o òfè ti Yiè nKuyie nképā kumaa nkùmàà Peninna nè o bí,

⁵ képā Anni yie ò pā Peninna kè dè màmmè kuce mǎdémè. Ò do we ndó mediè mbá ti Yiè nKuyie nyí me nhò pāmè ibí.

⁶ Kè Peninna Anni yanti nhò cǐke caàri o yèmmè, koò ǎǎ ifiè ò í mǎke mǎè kpéí nyibí.

⁷ Bá dìi benni kè bè kòte ti Yiè nKuyie ncǐtètè ke bo fié iwũṣ ti Yiè nKuyie, Peninna nwanti ke bo caàrè Anni yèmmè, kè dèe nyóu Anni kòo nkuò nkéyete mudii.

⁸ Kòo dǎu Edikana ò bàntè ke dò: Anni dè dòmme kàa kuò nke yete mudii, kàa yèmmè caàrè? A me nni nte kè dè í pǎtètè inidabí tepítàà?

⁹ Kè Annii íté bè di dìi mànni ke dèe kéta ti Yiè nKuyie ncǐtètè, ke sǎ ti Yiè nKuyie nkuó niùti Edii kàri ti Yiè nKuyie ncǐtètè bòri.

¹⁰ Kè Anni yèmmè caàrè, kòò kuò nkè ntinonnieti yiè kòo báá nti Yiè nKuyie nke tú:

¹¹ N Yiè nKuyie nfó Mpakedaa, n kuó mmesémmè, n wénté fenansàafè mí nha kóo tǎnti sámpòu ké m pā denitidabire, kàa dè nni mpā, m bo dè n da duó nkè dè mpí nha tǎmmú sǎà bá kuponkù báá kááké de yuu.

12 Kè Anni mbáá ti Yiè nKuyie nkè dèe mɔnte kè Edii ò wúò nke wúò nho biè mmáà yeè nampúmè.

13 Ò me nyí yo ò nàà nke tú mù, ò baa do báá nti Yiè nKuyie nnè o yèmmè mme, kè Edii yèmmè ndò nhò muó mmenaà mme,

14 kòò nàké ke dò: Dè yó nkááké de kàa naà mmɔnté? Diè ndàke a yóó dennemè a naà.

15 Kè Annii ò tǝnné ke dò: Okóti, n yí muó mmenaà, meyeñcaàrimè mèè ñ deuté, kè ñ kuðnnè ti Yiè nKuyie.

16 Bá n wénté mufòmmu yeimu yiè, iyentotí nè meyeñcaàrimè deè ñ deuté, deè te kè m baa nti Yiè nKuyie nkè dè mɔnte.

17 Kè Edii ò tǝnné ke dò: Kɔte ke bá nyĩèkù, kè ti Yiè nKuyie nyIsidayeribe tũ nkù da pã a kù mɔo dè.

18 Kè Annii ò tǝnné ke dò: N wénté fenənsààfè mí nha kóo tǝnti.

De mɔnni kè Anni yèmmèe cáté, kòo kò nkédi.

19 Kè dèe wenté Edikanaa nè o cǝtè kɔbe kè bèe piké cute kénínkú kébántè ti Yiè nKuyie nkédeè kékò nDamaa.

Bè peitémè Sammuyeri kòò duó ti Yiè nKuyie

Edikanaa nè o pokù Anni kè bèe duó, kè ti Yiè nKuyie nduó nhAnni ò kù mɔo dè.

20 Kòo púo nképeité denitidabire, ké dè yu ke dò Sammuyeri (dèè tu Kuyie nkèè).

21 Mèmmè kè dibenni teri mboní, kè Edikanaa nwēti Sidoo nè o cǝtè kɔbe ke bo féúté fèǝfè ti Yiè nKuyie, kéféúténè ò kù cànnenè dii nùu kɔfe.

22 Anni í nneínè o dɔu, kòò nàké ke dò: N dó debire deè cáté kè nní nkɔri ké ndè neínè ké dè duó ti Yiè nKuyie nSidoo kè dè nke mbo sáà.

23 Kɛ Edikanaa ò tɛ́nné kɛ dò: Kàa mɛ ndó dè wenni, nkpaá diɛ nkè debire yàa cáténè. Ti Yiè nKuyie ndòò kù bɛ́i ntì.

Mɛ̀m̀m̀e kè Anni nkpaá kè debire yàa cáténè.

24 Debire cáté diì m̀ǹǹǹi kénkpaá kɛ́ǹǹi, kòo dè kòtɛnè ti Yiè nKuyie nciè̀tè Sidoo, wenwe nè o d̀ò̀, kè bè ñ̀t̀o dinaadaa* yɛbie nyètããti kperi nè muyuo nnè nè mɛnaà nkudɔ̀ukù.

25 Kòo féúté fɛ̀ǹà̀f̀è ti Yiè nKuyie, kédeè kékɛtɛnè debire Edii borè.

26 Kè Anni bɛ́innè Edii kɛ dò: N yiè nha bomu, dentɛní onitipòkù wèè yàa còmmú diɛ nha ì̀k̀è kɛ báá nho Yiè nKuyie, mú yàa nwe.

27 Ntɛ debire n yàa sɛ́nní dè ké ndè m̀ò̀ú n Yiè nKuyie kù dè nni mpãmu.

28 N yóó dè nkù duómmu kè kù ndè te de fòmmu mum̀ò̀.

Kè bèè nínkú ti Yiè nKuyie nyì̀k̀è kɛ s̃́nnó.

2

Anni sãntemè ti Yiè nKuyie

1 Kè Annii sãntɛ ti Yiè nKuyie nkɛ dò: Ti Yiè nKuyie nkuù te kè m pèté diwèi, kuù m̀ pã dikɔ̀mb̀ù̀d̀ kè m bo ndaú n dootitɔ̀bè, kuù n teennè deè te kè n yèmmè naati.

2 Ti Yiè Kuyie nkuù m̀á̀á kpa mɛyɛi, kuù m̀á̀á tu dipèrì diì n kãnké, ò̀m̀ò̀u t̀ò̀u í kù dònne kɛ kpa mɛyɛi.

3 Di bá nsũũnko sipɔ̀ kó tináaɛ̀t̀i, tisĩnténáaɛ̀t̀i tɛ́nkɛ bá nyièní di nò miɛkɛ,

* **1:24 dinaadaa:** Yɛpátɛ mayè miɛkɛ bè wàri yɛnaadakè yètããti, yeteyè kɛ wàri dinaadaa ò̀m̀á̀á diì m̀ò̀kɛ yɛbie nyètããti.

Ti Yiè nKuyie nyému deməu,
kù yóó bekénè benitìbè be dǎ̀rìmè dòmme mme.

⁴ Kuù keku bekpàritiebe tǎnnè,
bèè do cǐnnì kè bè kpenke.

⁵ Bèè do yo nke diè nkè bè wanti bè bo di mù ke
mǎ́nté.

Bèè do fě̀urìnè dikònnì kè bè òmpu.
Kè tēhǎũnte peité kuce mèyiekè,
wèè do pèí kòò naá ntehǎũnte.

⁶ Ti Yiè nKuyie nkuù ǎ́ kuǎ kè kuù fò̀ukùnnè,
kuù ǎ́ tanné onitì kudǎnkù kè kuù ò dènnení
kudǎnkù.

⁷ Ti Yiè nKuyie nkuù ǎ́ dǎ̀ onitì fedawanfè kè kuù
ò kparìkùnnè,

kuù ǎ́ kékùnnè onitì kè kuù ò déúkùnnè.

⁸ Kuù ǎ́ í nhocǐrì mutáá mmiēke,
kédenne osénnìwè mesémmè mieke,
ké bè wēnnénè benitidiebè kè bè nkari,
ké bè duó ndikpààtikàri.

Ti Yiè nKuyie nkuù te ketenkè,
kuù ǎ́nnè yesǎ̀nkè yèè kè tǎ.

⁹ Kuù dǎ̀ke bèè kù dé be fòmму kpréí,
kè benitiyeibe kǎ ndibiinnì mieke
ke yé onitì ǎ́ í nnamè nè omáà kó muwērímu.

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nyóó pǎntemu ku dootitǎ̀bè,
fetaafè bo bè pēē,

Ti Yiè nKuyie nkuù yóó bekénè kutenkù kuməu,
kéduó nku kóo kpààtì kù tǎ́áté wè muwērímu,
kédéúkùnnè kù tǎ́áté wè.

¹¹ Mēmme Edikanaa nè o kǎ̀be kè bèè kò nho cie
Damaa, kè debire nkpaánè Kuyie nkuó niùtì Edii ke
pǐ nti Yiè nKuyie ntǎmmú.

Edii bí kó mɛborime

12 Edii bí borime í nwenni, ì do í dake ti Yiè nKuyie nkpeti,

13 bá nè bè do mɛ ntúmè ikuó niùbè. Nte bè do dɔɔri mɛè botí: Bè do ɔ nkòò mɔ̀ù fèúté fèǎfè ti Yiè nKuyie nke kpaá bérí, be kóo tǔntì tuǎkení ke to temátikũmpete yenì nyètǎǎti kpete,

14 kɛmbaunte sinakesí nè sikũboó nè sidóu nè tikàdàabuuti miɛke. Kòò ninte dèè kó dimàà be kperɛ nde. Bè do mɛ ndɔɔri Isidayɛeribe bemɔu bèè kòroo Sidoo.

15 Bá kè bè mu nyí tùɔ mmekùò nyikuó niùtì tǔntì kɔtení, kénáké wèè fèúté fèǎfè ke dò: Ikuó niùtì tu a ò pǎ imaa nhò yóó pũnné ì, ò í yóó cɔuté ibirí, ò dǎ ibénní nyi.

16 Kòò yí: N dò nkétuɔ mmekùò mme kédeè kàa túóté a dǎ ì. Otǎntì dò: Bàmbà nwe a dò nké n duó mmè, kàa yete n yi fiète.

17 Kè Edii bí ndɔɔri ti Yiè nKuyie nyí dǎ dè, bá bè í nwúó mbè kù pǎǎ nyèè pǎrè ke dò nyè tu ku kperɛ.

Sammuyɛri bomè Sidoo

18 Kè Sammuyɛri mbo Sidoo ke daati dikɔutéyaàbòrì ke pǐ ti Yiè nKuyie ntǎmmú.

19 Bá dii benni o yǎ nè o cice kè bè kàri Sidoo ke bo fié iwũɔ ti Yiè nKuyie, nho yǎ ò dùàke diyaàbòrì kénɔ.

20 Kè Edii ní pǎ Edikanaa nè o pokù ti Yiè nKuyie nkó mesàà nke dò: Ti Yiè nKuyie nyóu kòo nitipòkù yie nyíé kèpié ibí, kè ì ìtinné ò mɛ nkù pǎ dè kó difǎtìrì. Kòo deè kè bèè kò.

21 Kè ti Yiè nKuyie ndòò mesàà nhAnni kòo yíé kèpèité initidabí ìtǎǎti nè initipobí ìdèì.

Kè ti Yiè nKuyie nní mbonè Sammuyeri kòò kòtírí.

Edii do kpannèmè o bí

²² De m̀nni Kuyie nkuó ǹ̀̀ti Edii do kòtému mediè nkékeè o bí d̀̀̀ri dè Isidayeribe cuokè nè b̀̀̀ d̀̀̀tinèmè benitipòbè b̀̀̀̀ do ò ntíkú ti Yiè nKuyie nc̣f̣ètè b̀̀̀ri ǹ̀̀.

²³ Kòò b̀̀̀ beke ke d̀̀̀: Di d̀̀̀ri ba mbotí nku? Benitibè bemou náámmu di borime í wennimè.

²⁴ M bí yóunè dende! Benitibè náà nti di kpéí nti í wenni.

²⁵ Kòò niti yeténè oniti ti Yiè nKuyie nkuò ò b̀̀̀ pùté. Kòò né yeténè ti Yiè nKuyie nwe mbo ò pùté?

Bè me nketé ke í ndake be cice b̀̀̀ náà nti. Ti Yiè nKuyie nkuò do dó ké b̀̀̀ k̀̀̀.

²⁶ Kè Sammuyeri baa kótírí, ti Yiè nKuyie nnè benitibè kè b̀̀̀ ò dó.

Kuyie nnakémè Edii kù yóó ò d̀̀̀ dè wenwe nè o bí

²⁷ Diyie mari kè Kuyie mpãánáantì náantò m̀̀̀u katení Edii borè kòò nàké ke d̀̀̀: A yému a yembè do bo dii m̀̀̀nni Esibiti ke tú tidaati, kè ti Yiè nKuyie mbè benkemè kumáà,

²⁸ ḳṭãátè Isidayeribe bemou mieke a yà̀̀ri Anoo kòò ntú ikuó ǹ̀̀ti, ke daati diḳuṭéyã̀̀̀b̀̀̀ri, ke tóú iwũ ò b̀̀̀ k̀̀̀ feu ì ke tuò ndiwũ̀̀̀ṭ̀̀̀nni ìnkè ke tuònnè tihúúntì, ke k̀̀̀ náánnè ke k̀̀̀ d̀̀̀, kè b̀̀̀ níí k̀̀̀ feúté fè̀̀fè̀̀ b̀̀̀ bo mṃake be kó kumaa.

²⁹ Ba nkpeí nné te kè di caari k̀̀̀ yè mbè nk̀̀̀ feu ì wũ ò nè yep̣̀̀rè k̀̀̀ yè mbè nk̀̀̀ p̣ã nyè ku c̣f̣ètè mieke? Dè ỵime kè di ṭãnkí imaa nsà̀̀yì, Isidayeribe k̀̀̀ feu ì wũ ò mieke nè b̀̀̀ k̀̀̀ p̣ã nyè̀̀̀

pārè, ke cūḏ di kǎntì? Dè dòmme kàa yàrí a bí nyi ke kù pēēté?

³⁰ Nè de kpéí, ti Yiè nKuyie nyIsidayɛɛribe tū nkù tu kuù do dǎunnè dínùù a naàmùnkù kǎbe ke dǎ bè bo ntú ikuó niùbè sǎǎ. Di mmònnì mē ténke dǎke kù yetemu ke tú wèè kù déúkùnnè kù òḏ we ndéúkùnnè, kè wèè kù sènkèrì kù múnkèe o sènkèrì.

³¹ Dè tǔḏke ke dèemu kù bo duómme kàa kǎbe nkǎ mmunantékũũ, okótì ténke í yó mbo a cǐètè. Kè kùu dǎò mesàà nyIsidayɛɛribe.

³² Otǎu mǎu bo cǎutè ku cǐètè. A cǐètè mièke okótì me mbá ndè kpaá.

³³ Kù né yóó súó nhòmǎu nwe a yaábí mièke kòo ntǎkénè ku wũḗtǎnnì, ke wúó nhò na mborè kè dè ò yóu ke caàri o yèmmè, kè besǎmbe nkǎ mmunantékũũ.

³⁴ A bí idè Ofinii nè Findee bè yóó kú diyìè dìmáà ndi kàa banté kù béi ntì yóó dǎòmè.

³⁵ De kó difǎnkùò kè kùu tǎǎtè ikuó niùtì kòo mpí nku tǎmmú kè dè wenni ke dǎori kù dómè. Kè kùu duó nkòo yaábí ntú ikuó niùbè sǎǎ, kémbo okpààti kù yóó tǎǎtè wè borè.

³⁶ A kǎbe bèè bo yenté, kè bèe kǎtení kéninku o borè ke bo pété dǎrè yoo mudii sǎmpó, ké nhò bàá nke tú: Ti duó mbá mùu tǎmmú ti Yiè nKuyie ncǐètè mièke kè ti pété kédinè.

3

¹ Kè Sammuyɛɛri ríbo Edii borè ke pǐ nti Yiè nKuyie ntǎmmú.

Kuyie nyumè Sammuyɛɛri

De mǎnnì ti Yiè nKuyie ndo í náánnè benìtìbè mecǎã mmecǎã nyoo nè mebenkùmè mièke.

2 Keyènkè makè kòo kótì Edii nduó o dǎu. Ò do kòtému kòo nuò nténkè í nnaati.

3 Kè Sammuyeri nduó ti Yiè nKuyie ncǐètè ku taummè tau také, ke sǎ nku cǐètè fitírè mu nyí ku.

4 Kè ti Yiè nKuyie nhò yu ke dǎ: Sammuyeri! Sammuyeri! Kòò dǎ: Nte mí.

5 Kòo cokóo Edii borè ke dǎ: N kòtenímu. Kè Edii dǎ: N yí da yu, kòte kédú. Kòo wète kédú.

6 Kè ti Yiè nKuyie nyíé káyú Sammuyeri kuce medérímè, kòo katoo Edii borè ke dǎ: N kòtenímu, n kèè a n yumè mme ke kòtení. Kè Edii dǎ: M bire n yí da yu, kòte kédú.

7 Sammuyeri mu ndo í yé ke dǎ nti Yiè nKuyie nkuù ò yu, kù mu ndo í ò béinnè diyie mari.

8 Kè ti Yiè nKuyie nyíé káyú Sammuyeri metáámmè, kòo íté kékato Edii borè ke dǎ: N kèè a n yumè mme ke kòtení.

Kè Edii banté ti Yiè nKuyie nkuù ò yumè,

9 kòò nàké ke dǎ: Wète kédú, kè bè wète ke da yu a dǎ: N yíè, béi nkàa kóo tǎnti kèmmúmu.

Kè Sammuyeri wète kédú.

10 Kè ti Yiè nKuyie nwètení kécómmú o borè káyíé kóo yu ke dǎ: Sammuyeri! Sammuyeri! Kòò dǎ: Béi nkàa kóo tǎnti kèmmúmu.

11 Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dǎ: N yóo poté Edii cǐètè nte kuyēiku makù, kè Isidayeribe tì kèè kè dèe kpéété be to.

12 De kó dimònni ndi n yóo dǎdǎmè Edii cǐètè, n nàké ke yé n yóo tè dǎdǎmè bá m báá ínté tìmatì.

13 M béimmu ke tú: M bo poté Edii cǐètè sǎà nè o bí dǎori mèè yei nkpeí nke caàri n yètìrì kòò yé ke cǐéké.

14 Mí nKuyie m béimmu ke tú dèmarè í bo dèè bo ũté Edii cǐɛ̀tè yei mbá kè bè nfié iwũõ ke m pãmmú yepãrè.

15 Kè Sammuyɛeri nduó, kè dèe wenté kòo kpeté ti Yiè nKuyie nciɛ̀tè kó yebòrè. Ò í ndáátí ke bo náké Edii ti Yiè nKuyie nhò nàké tì.

16 Kè Edii yú Sammuyɛeri kóò nàké ke dò: Sammuyɛeri n kóo dapàà! Kòò dò: Nte mí.

17 Kè Edii dò: Ti Yiè nKuyie nda nàké ònti? Bá n sɔnne tìmatì bá tìmáà, kàa n sɔnne tìmatì ti Yiè nKuyie nda poté.

18 Kè Sammuyɛerii ò nàké ti Yiè nKuyie nhò nàké tì timɔu bá ò í nsùó ntìmatì, kè Edii dò: Kuù tu ti Yiè nKuyie, nkùu dɔò kù dómè.

19 Kè Sammuyɛerii kóté kè ti Yiè nKuyie nní nhò bonè. Kù ò nàá ntìi náaàntì kó dimàà kòò nàá mbenitibè tìmatì í nduò ketenkè.

20 Mɛ̀m̀m̀e Isidayɛeribe kó ketenkè kemɔu, kétúóté Danni kó kutempɛ̀ nkétuɔkenè Bɛerisebaa, kè bèe banté ke dò nSammuyɛeri mènke tú ti Yiè nKuyie mpããnáaàntì náaàntò.

21 Kè ti Yiè nKuyie nsɔtè kémbenkú kumáà Sammuyɛeri Sidoo, kòò nnáá nku náaàntì.

4

1 Mɛ̀m̀m̀e kè Sammuyɛeri ntuonko Isidayɛeribe bɛmɔu ti Yiè nKuyie nnáá ntì.

Isidayɛeribe dootitɔ̀bè tùótémè ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu

Diyiè marì kè Isidayɛeribe dinté Fidisitɛ̀ɛ̀be mu-dòò kébáté Ebenni-Èsɛe, kè Fidisitɛ̀ɛ̀be báté Afeki.

2 Kè mudòò binté mediè nkè Fidisitēēbēē auté Isidayēeribe, kékua benitibè sikoupišinàà (4000) de kó mudòò miēke.

3 Bèè yenté kè bēē coké kékonní bē do bàté dè, kè Isidayēeribe kó bekótibè dò: Ba nkpeí nte kè Fidisitēēbe ti auté miē mbotí? Tí katenè Sidoo kétúóténí ti Yiè nKuyie ntaummè tau, kè dī mbo ti borè ké ti deeténè ti dootitabè.

4 Kè bēē tō nkè bēē túóténí ti Yiè nKuyie ntaummè tau, ti Yiè nKuyie Mpaēdaa kari dè beīnkēmbàribè bēdébè sàku. Kè Edii bí idé Ōfinii nè Findee kè bē dè bo.

5 Bè tūòkenè dī mōnnì ti Yiè nKuyie ntaummè tau Isidayēeribe kari, kè Isidayēeribēē iite kè ketenkēē sāntē.

6 Kè Fidisitēēbēē keè bē iitemè Isidayēeribe kari ke dò: Ba nte kè bē ítí Ebedeebe kari?

Bè kèè dī mōnnì ke dò ti Yiè nKuyie ntaummè tau tūòkení be borè,

7 kè kufōwāá mpī nFidisitēēbe kè bē nnāá nke tú: Ti Yiè nKuyie nkuù tūòkení be kari, ti pākému! Kù do í bē bonè, bàmbà nke tūòkení.

8 Dè ti dimu, we nyóó ti deeténè Kuyie nkperíkù kù do poté Esibiti kabē tiyēīti tibotí tibotí dikpáà cuokè.

9 Fidisitēēbe yetenko kè ti bē bàao nè dikāmbùò, kè meè dōke ti yóó naá mbe kó tidaatì nti kéndōnnè bē do tūmè ti kó tidaatì. Íténè kè ti bē bàao nè muwērímú.

10 Memme Fidisitēēbe nè Isidayēeribe bē tamè betabè mudòò kè bēē na Isidayēeribe, kè bēē coké kékūū mbe cēī, kè bēē bē auté mediè nkékua benitibè sikoupišísitāāti (30000),

11 Kétúóté ti Yiè nKuyie ntaummè t̃au. Edii bí idé Ɖfinii nè Findee kè bèe kú.

Edii kumè

12 Kè Bensamɛɛ naàm̀̀nk̀̀k̀̀ kou m̀̀ou kɛ́r̀̀í o yà̀̀t̀̀ì, k̀̀é̃p̃ũ ñho yuu mutáá nkécoké k̀̀étuaké Sidoo de kó diyie dimáà mieke.

13 Kè ś nkè Edii k̀̀ari o k̀̀ari ìnkè kuce nuù ke paké ke yé o k̃mb̀̀ù̀̀t̀̀ì duòm̀̀è ti Yiè nKuyie ntaummè t̃au kpéí. Kè de kóo ñt̃i náké t̃i bè t̃ù̀̀kəní kè beñt̃ibè b̃em̃ouu kuónko.

14 Kè Edii keè yedab̀̀ù̀̀ nkébeke mù̀̀ù̀ d̀̀ò̀r̀̀i, kè weè ñt̃i cokóo m̃ɛcã nkóò nàké dè d̀̀ò̀m̀̀è.

15 Dè do ś nhEdii m̀̀ake yebie nsip̃is̃wei nè yèni ndi, bá ò ténke í wúó mbá s̃amp̃ó.

16 Kè de kóo ñt̃i ò nàké ke d̀̀ò̀: M boní mudoò borè nde yíe nke cokéní. Kè Edii d̀̀ò̀: N kóo dapàà ndè d̀̀onníme?

17 Kòò d̀̀ò̀: Ti dootit̀̀bè ti b̀̀etimu ke ti auté, dèè né d̀̀ake yòù dèè tu a bí idé Ɖfinii nè Findee bè kumè, kè bè t̃ù̀̀óté ti Yiè nKuyie ntaummè t̃au.

18 De kóo ñt̃i yu d̃i m̀̀onñi ti Yiè nKuyie ntaummè t̃au kó diyè̀̀t̃ir̃i, ke ś nhEdii k̀̀ari o k̀̀ari ìnkè, kédonní diyànyàññi ti Yiè nKuyie ntou borè ke kèété o f̀̀ñí kékú. Ò do kòtému m̃ɛsàà nkénc̃é̃é. Ò do baké Isidayeribe ke d̀̀ò̀ yebie nsip̃is̃nàà ndi.

19 Edii c̀̀k̀̀ù̀, o bire Findee pok̀̀ù̀ do p̀̀úóm̃mu ke duúnnè ò bo peitémè. Ò kèè d̃i m̀̀onñi Fidisit̃ɛ̀̀be t̃ù̀̀ótémè ti Yiè nKuyie ntaummè t̃au, kòò c̀̀k̀̀ù̀ nè o d̀̀ò̀ kè bè kú kè kuyonkuu ò auté kòò k̃ũ k̃épeité,

20 kemmaunè mukũũ, bèè ò teénnè kè bè dò: Bá nyĩkù! A peité denitidabire nde. Ò í mbè tènné tìmatì. Ò keté ke í ndake be terè kpéí.

21 Kòo bée nke dò: Ti Yiè nKuyie nténke í bonè Isidayeribe, ké yú o bire ke dò Ikabodi.

De kó diyètìrì do tukúnè bè tùóté mème ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu nè o còkù Edii kó mukũũ nnè o dɔu kɔmu.

22 Kòo bée nke dò: Isidayeribe pàamu muwérímú ke yé be dootitòbè tùótémè ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu.

5

Fidisitēbe kònnèmè ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu

1 Kè Fidisitēbe tóóté ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu Ebeñi-Eseé kékònnè Asidodi.

2 Kè bii di tanné be bɔɔ Dakɔ̄ɔ tou kéinné di také.

3 Kè dēe wenté kè Asidodi kɔbe ente kēsɔ̄ nDakɔ̄ɔ do ke duó ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu ìkè kè bēe í mbe bɔɔ kécónné di do borè.

4 Di wentírì kè bè nsɔ̄ nDakɔ̄ɔ tó do ke duó ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu ìkè, di yuu nè di nɔu kè dè bóké ke cóu de kó kudieku bòrì.

5 Deè te nè yíenní kè de kó bebɔyembè nè Asidodi eì kɔbe bēè taà de kó kudieku kè bè í naù ku bòrì.

6 Kè ti Yiè nKuyie mbenke ku wérímú Asidodi kɔbe, ké bè poté fǎkúúkúùrè kè be kɔmbùàtìi do, bembè nè yehekè yèè bè tàkénè ye kɔbe.

7 Bè yà dù mɔnnì tìi bè tùàkení, kékuó nke dò: Ti í dó ti Yiè nKuyie nyIsidayeribe tũ nkù taummè tɔu mbo ti cie, kù ti potému, tínti nè ti bɔɔ Dakɔ̄ɔ.

8 Kè bēe yú Fidisitēbe kpààtìbè bemɔu ké bè beke ke dò: Ti yóó yíme Kuyie nyIsidayeribe tũ nkù

taummè tau? Kè bè dò: Tònè di kékatenè Kati kó diheì.

Kè bèè di tó kékatenè Kati eì.

⁹ Bè di tùàkenko diì mònni Kati, kè ti Yiè nKuyie mpoté de kó diheì kàbe bemau, ibí nè bekótibè kè fǎkúùkúùrèè bè pī nkè be kǎmbùàtìi do.

¹⁰ Kè bèè di tó késáónnè Ekinǎǎ. Ekinǎǎ kàbe di yà diì mònni kékúónko ke dò: Bè tóní Kuyie nyIsidayeribe tū nkù taummè tau ke bo ti kuǎ timǎu.

¹¹ Kè múnkee yú Fidisitǎǎbe kpààtibè ké bè nàké ke dò: Kpǎnnénè Kuyie nyIsidayeribe tū nkù taummè tau, kè meè dǎke ti yóó kú timǎu ndi.

Kufǎwáá nkuù do auté benitibè diheì mièke, ke yǎ ti Yiè nKuyie ndo bè potémè.

¹² Bèè kpáá ke í ku kè bèè muǎke fǎkúùkúùrè, kénkuànnè kuyonku, kè yedabùò ndèkù keĩnkè.

6

Fidisitǎǎbe kpǎnnémè ti Yiè nKuyie ntaummè tau Isidayeribe cie

¹ Kè ti Yiè nKuyie ntaummè tau mbo Fidisitǎǎbe cie, ke dò betààbè bèyiekè.

² Kè Fidisitǎǎbe yú be kó bebǎǎyembè nè be pǎǎbè ké bè beke ke dò: Ti yóó yǐme be Yiè nKuyie ntaummè tau? Ti nákénè ti bo yǐmè ké di kpǎnné di yènní dè.

³ Kè bèè bè nàké ke dò: Kè di dó kékpǎnné Kuyie nyIsidayeribe tū nkù taummè tau, di báá di kpǎnné detetirè, di pǎ dèmarè Kuyie nyIsidayeribe tū nkù di yei nhūtímù kpéí, de mònni ndi di yóó miétémè kébanté mùù do te kè Kuyie nni ndi puotì.

⁴ Kè Fidisitǎǎbe beke ke dò: Ba mbotí nku ti dò nképāmè Kuyie nkéfóó?

Beḃḃuyembè nè beḃḃāābè kè bè dò: Dí kù pā yeḃḃwèrè kè yè mmànnè Fidisitēēbe kḃḃààtibè màmmè kè dí má mesḃḃ nkè dè ndò nyiti kémbo dènùmmù ke yé meyei mmemáà meè di tùḃkení díndi nè di kó beḃḃḃààtibè.

⁵ Dòḃnè yenúútè yèè do di yiè ye kó meḃenkùmè nè iti ì do caàri di paa nyi kó meḃenkùmè kébanté Kuyie nyIsidayeribe tū nkù deumè. Kè dè naati kùu yóu kù bo ndi dḃḃrimè meyei nnè di bḃkè nè di èi.

⁶ Di báá kḃénkùnnè di to Esibiti kóo kḃḃààti nè o kḃbe bè do dḃḃmè, di yému kù do bè dḃḃmè kè bè yàa yóunè Isidayeribe kè bèe yè.

⁷ Dòḃnè tenaasāntè pāntè, kéyà inaani idéi ì tḃ tibiiti, ì mu nyi buuté kudḃú, kè ìi dete tenaasāntè, kè dí pítinné i biiti tēcīētè.

⁸ Kè dí túóté be Yiè nKuyie ntaummè tḃu kéānné tenaasāntè mieke kéwáá nditḃu marì kéīnné kḃééennè be Yiè nKuyie ntaummè tḃu, di yóó ānné dii mieke di pā meè ḃḃ be Yiè nKuyie nke fḃḃ. Kè di dèè memme dí yóu kè tenaasāntèe kété.

⁹ Kè di yà kè ì kété Isidayeribe ciè kó kuce ke weti Beti-Semesi dí banté ke dḃ nKuyie nkuù do di dḃḃri de kó meyei. Kè ì me nkété kupíkù makù dí banté ke do nkuù í mè ndi dḃḃ kè dè baa di tùḃkenímu.

¹⁰ Kè bèe dḃḃ bè bè nàké tì timḃu, kéwáá nyinaani idéi ì tḃ tibiiti ké ì buú nkudḃú kè ìi dete tenaasāntè, kè bèe pítinné i biiti tēcīētè,

¹¹ kḃéḃanné ditḃu mesḃḃ nkó iti ã di nè yeḃḃwèrè, yèè benkú fḃkúùkúùrè dèè do bè pī.

¹² Kè inààke pānkēe kété Bēti-Semesi kó kuce kémmunti bá ì í wēkii i fōnkúò bíékè yoo kubakù

you yoo kucànkù kè Fidisitēēbe kpààtìbè ntè tū nkétuàkenè Beti-Semesi temmànkù.

¹³ Kè de kó dihei kàbe bo kubiriku ke kōũ be diiti, káyà ti Yiè nKuyie ntaummè t̄ou kè diwèi bè pī mmediè.

¹⁴ Tenaasāntè tū̀koo dii m̀nni Sosuwee paku kecóm̄m̄w̄ kupèrikù dièkù makù také bèè dè bo kè bèè kéké tenaasāntè kó idéi ke fié ti Yiè nKuyie nyinààke ìi do tè dèri kétuà.

¹⁵ Kè Defiibe cūũ ti Yiè nKuyie ntaummè t̄ou nè dit̄ou mes̄w̄ n̄ent̄i do ã di kéd̄w̄ ndem̄ou kupèrikù ìnkè. De kó diyie kè Beti-Semesi kàbe fié iwũ̄ nKuyie nkétuà nkékuà itei, metaummè kpéi.

¹⁶ Fidisitēēbe kpààtìbè dè yà dii m̀nni dem̄ou kékò nde kó diyie.

¹⁷ Nte bè do totí m̀è botí Fidisitēēbe do pã yèè s̄w̄w̄è ti Yiè nKuyie nke bo f̄w̄. Kè bèè duw̄ nhAsid̄ori òim̄áà, Asikan̄w̄ òim̄áà, Kati òim̄áà, Ekin̄w̄ òim̄áà.

¹⁸ Kè bè má dè mes̄w̄ nkè dè d̄o nyiti kè dè nsũ ke m̀annè Fidisitēēbe kpààtìbè ekè m̀amè, yediye iduotí fité yè nè yes̄amp̄oyè, Fidisitēēbe kpààtìbè ben̄umm̄u baké yè. De kó kupèrikù bè do ìnné kùu ìnkè ti Yiè nKuyie ntaummè t̄ou Sosuwee Beti-Semesi kou paku, kù kpáà ke bomu nè yíenní.

¹⁹ Kè ti Yiè nKuyie m̄poté Beti-Semesi kàbe, kè ben̄it̄ibèe kú sip̄isiyiekè, bè w̄énté m̀è kpéi nku taummè t̄ou, kè bes̄ombe yèmm̄e caàrè Kuyie mbè poté m̀è kpéi nkuyēiku dièkù.

²⁰ Kè bè d̄o: Òm̄w̄ í yó nkpaá f̄w̄, ti bo cuó nke kédéténè ti Yiè nKuyie nkùu nkpa meyeyi nku taummè t̄ou?

21 Kè bèɛ tɔ nkè bèɛ náké Kidiya-Yeadimmu èi kɔbe ke dɔ: Fidisitɛɛbe kpɛnnénímu ti Yiè nKuyie ntaummè tou, kɔtenní ké dì tùóté kékònnè di ciɛ.

7

Isidayɛeribe do wɛteníme Kuyie mborè kè kùu bè deɛtɛ

1 Kè Kidiya-Yeadimmu kɔbe kɔte kétúóté ti Yiè nKuyie ntaummè tou kékònnè kɛtanné Abinnadabu cɛtè ditārì ìnkè kɛtāāté o birɛ Edeasaa kòo ntè bàa.

2 Bè kpɛnné ti Yiè nKuyie ntaummè tou Kidiya-Yeadimmu kè dèe mɔnte mesàà nkémmake yebie nsipísidé. Kè Isidayɛeribe wɛte kékuónnè ti Yiè nKuyie nké kù wammú.

3 Kè Sammuyɛerii bè náké ke dɔ: Kè di mènke dó nè di yèmmè meməu ndi kɛwɛtení ti Yiè nKuyie mborè, dooténko dibəð Asitaditee nè yeteyè yeməu kó kubotí, kɛtaunnè dimáà ti Yiè nKuyie nkémpí nkuù máà tɔmmú kè kù di deɛténè Fidisitɛɛbe.

4 Kè Isidayɛeribe útóo yebəkè yeməu Baadibe nè Asitaditeebe kɛntū ti Yiè nKuyie mmáà.

5 De mɔnni kè Sammuyɛeri dɔ, Isidayɛeribe bəməuu tí mMisipaa, kòo bántè ti Yiè nKuyie mbe kpéi.

6 Kè Isidayɛeribe tí Misipaa kɛyɛnté menie nkécóúnko ti Yiè nKuyie nyìkè, kéboú dinùù kédáa mbe yei nke dɔ: Ti yeténèmu ti Yiè nKuyie. Deɛnde Misipaa Sammuyɛeri bekénèmè Isidayɛeribe.

7 Kè Fidisitɛɛbe keè Isidayɛeribe tímmè Misipaa, kɛbáátí yekpààtiyo yènùmmù ke bo dokénè Isidayɛeribe, kè bèɛ ti kèè kè kufɔwaá mbè pĩ.

8 Kè bèe náké Sammuyɛɛri ke dò: Báá ti bɔntóo bántè ti Yiè nKuyie nkè kù ti deeténè Fidisitɛɛbe.

9 Kè Sammuyɛɛri túóté dipedabii dii kpáá yǎá nké di fèuté ti Yiè nKuyie nkétuo, ké kù bántè Isidayɛɛribe kpéi nkè kùu cɔuté o báammu.

10 Sammuyɛɛri kpáá tuò nfeè pièfè kè Fidisitɛɛbe kèríni ke bo bè dokénè. Kè ti Yiè nKuyie nduó nkè fetaafe mpéú mediè nkè kufɔwaá mpí Fidisitɛɛbe kè bèe coké, kè Isidayɛɛribe bè na.

11 Kè bèe íté Misipaa ké bè bèti kétuɔkenè Beti-Kaa ké bè kùu.

12 Kè Sammuyɛɛrii túóté ditári kéfíi mMisipaa nè Senni de cuokè ké di yu ke dò: Meteèmmè-tári, kébéi nke dò: Ti Yiè nKuyie nti teennènní ke kǎá ndie nde.

13 Kè Fidisitɛɛbeɛe yote Isidayɛɛribe, bè ténke í ndáátí kétanní be tenkè miéke, kè ti Yiè nKuyie nni mbenkú ku wérímú Fidisitɛɛbe Sammuyɛɛri fòmmu mumu miéke.

14 Kè Fidisitɛɛbeɛe ténné Isidayɛɛribe be ekè bè do fèke yè, yèè soké Ekinɔ nè Kati de cuokè, kè Isidayɛɛribeɛe wète kètieke be tenkè. Amoriibe nè Isidayɛɛribe kè bèe narike.

15 Kè Sammuyɛɛri ntú Isidayɛɛribe kóo beénti o fòmmu mumu miéke.

16 Bá dii benni ke ní fité Betɛedi nè Kidikaadi nè Misipaa kó yehékè kèbekénè Isidayɛɛribe.

17 Kòò dèè wèè kò nho cǐtè Damaa kémbekùnè Isidayɛɛribe. Ó do de mmaá ti Yiè nKuyie ndiwũtònni.

Isidayeribe bekémè okpààti

¹⁻² Sammuyeri kòtè diì m̀nni k̀túóté o bí ìdé, o k̀o po Soweri nè Abiya, ké bè k̀anne B̄erisebaa k̀è bè bo mbekùnè Isidayeribe.

³ Bè me nyí ntũnne wenwe be cice o k̀o meborime k̀éndó idiítí ke c̀ú t̄icuuti ke caari tibeénti.

⁴ K̀è Isidayeribe k̀o bekótibèe tí nk̀ékte k̀éyà Sammuyeri Damaa,

⁵ k̀óo ǹaké ke d̀: A k̀otému, a bí me nyí tũ nha borime, á ti p̄i nhokpààti k̀o nti bekùnè ibotí t̄i k̀p̄ere d̀ommè.

⁶ D̀è í nnarike Sammuyeri bè ò bekémè okpààti, k̀o t̄i beé ti Yiè nKuyie.

⁷ K̀è k̀uu ò t̀énne ke d̀: Yie mbè da beke t̄i. D̀è í t̄ú f̄́ nwe bè yetemè, bè yete mí nwe, ke t̀enke í d̀o nní mbè baké.

⁸ Nè m̀ bè d̀ennemè Esibiti nè yíenni bè n yetírímu ke feu yebaké, bè n d̀òmè bè me nda d̀ari.

⁹ Nè de kp̄é nyie bè da beke t̄i, ke né bè cau nweti weti ké bè ǹaké okpààti wèè yó mbè baké ò yó mbè d̀òrimè.

Bekpààtibè yó nd̀arimè

¹⁰ K̀è Sammuyerii ǹaké bèè ò beke okpààti ti Yiè nKuyie nhò ǹaké t̄i ke d̀:

¹¹ Nte okpààti wèè yó ndi baké ò yó ndi d̀arimè: Ò bo t̀anké di miēke bedapambè k̀è bè nniù o kp̀arĩnaasẽ, k̀etãnké besãndèèbè bèè ní yó nni o kp̀arĩnaasãntè ìk̀è.

¹² K̀o baá mbetabè benitibè tekoupiítè (1000), k̀ebaá mbetabè benitibè sipísìnùmmù, k̀è bè nhò kuuti ke k̄ũ o diiti, k̀o m̀átí tikp̀arĩnentì nè sinaasẽ k̀o tinenti.

13 Ò bo túóké di kó besapàmbè kè bè nhò dòòri tùdààrí, koò beri, koò pũũ pɛ̀ɛ̀.

14 Weè ní yó nte di paa nsààrè nè fínýĩ kó de tie nsààrè nè odífìè kperε sààrè kénduò nde be mbehããpòmbè.

15 Kè di kãũ tidiiti yoo di tãũ fínýĩ kó yebe, wèe benné kédeite depínnè kéduò nho kpààticĩètè kó bekótíbè nè o ããpòmbè.

16 Ò ní bo tãnké di tãmbè miεε benitidaabè nè benitipòbè nè di miεε yedakperè nè yesapùnkperè kétaunnè di sãmmarímúbè kè bè mpĩ nho tãmmú.

17 Kàa wũã bo tepítè wèe deite fēmáà, ipe nè sibóó demou. Nè díndi di mómmɔmbe kè dí ntú o kó tídaatì.

18 De mònni kè di kuónnè ti Yiè nKuyie ndi tãáté wèe kpààti kpéi, nkù me mbáá di ténne.

19 Kè Isidayεεribe yeε Sammuyɛri bè nàké tì ke dò: Ti baa dómu okpààti.

20 Ti dó kéndònnè ibotí tei nyi, kémmeke okpààti kòo nti bekùnè kénni ti kó fekpàrinafe.

21 Kè Sammuyɛrii keè Isidayεεribe nàké tì timou ké tì beé nti Yiè nKuyie.

22 Kè kùu ò ténne ke dò: Duó mbe bè da békú dè, pĩ mbe okpààti.

De kó difɔnkúò kè Sammuyɛrii nàké Isidayεεribe ke dò: Bá wè wèe kò nho cĩètè.

9

Sauri wantimè o cice sãmmarímúbè

1-2 Onitì mǎu wèe do bo Bensamεε kó diheì ke tú Bensamεε kó kuwuò kou, kòo yètìrì tu Afíya kòo peité Bekoda, kòo peité Sedo, kòo peité Abiyεedi, kòo

peité Kiisi, kòo mmàke o kpere kè bè ò dé, kòo peité o bire ké dè yu ke dò: Sauri, kè dè ntú odasáátì, òmòu do í wenni Isidayeribe miéke ke tùòke Sauri, kòo mpēnkù benitibè bemou meokùmè.

³ Diyè marì kè Kiisi sāmmarímúbè feti kòo náké o bire Sauri ke dò: Tútóté otōntì òmàà kè dí kote kēwammú sāmmarímúbè.

⁴ Sauri nè o tōntì kè bèe kote kēketénè Efadaimmu tārè, kédeè kéta Sadisaa tempē mbè me nyí nyà mùmamù, kēpētè kéta Sadimmu kaku kémónté kéta Bensamēe kaku bè me mbaa í nyà mùmamù.

⁵ Bè tùòke dii mōnni Sufu tempē nkè Saurii náké o tōntì ke dò: Ti kò nteçtētè n cice yàà bo ti mónté kēyè nsāmmarímúbè kpéi kényĩèkù tū kpéi.

⁶ Kòo tōntii ò tēíné ke dò: Dihèi dii mè mbo ti ìkè Kuyie nkóo nìti mōu weè kè bo, kòo yètiri feí, kòo béi nti tii dāò, yóu kè tí kote kóò yà, kè dè yèmmè ò ti náké ti bo kote kèè bíékè muwammù.

⁷ Kè Sauri dò: Kè ti né kōri ti bo ntō ba kóò pã? Nte pēè í kraa ti yàrè miéke. Ti me nyí mōke detèrè marè ke bo ò pã.

⁸ Kòo tōntii ò tēíné ke dò: M mōkemmu fedífè die nti bo fè nhò duó nkòò ti benke ti bo cuó nkè.

⁹⁻¹¹ Kè Saurii ò tēíné ke dò: Dè wenni, tí kote. Kè bèe kété kénkōri dihèi Kuyie nkóo nìti bo di, kéconè besapàmbè kè bè tati kukó mmudúò kè bèe bè beke ke dò: Oyuwúòntì bo dienaà? (De mōnni Isidayeribe do ò nkè bè dó kébeé ntimatì ti Yìe nkuyie mbè do ò yí: Ti kōtenè oyuwúòntì borè. Ti yu wè yíe nkuyie mpãã náàntì náàntò, be do we ntú oyuwúòntì.)

¹² Kè besapàmbèe bè nàké ke dò: Ò bo ke tuòkùnìmu, ò kōtení ti cie nke yíe nke yé yíe ntumè

diyiè ndi benitibè ãã fié dì iwũã ditònni ìnkè. Cáríkèné mēcãã.

¹³ Di yóó ò yàmu, di bo ntati dihei kòò mu nyí tũ̀̀kè ditònni bè yóó di dè. Òmòù í yóó di kòò mu nyí tũ̀̀koo. Weè ãã m̀̀o ti Yiè nKuyie nkó mesàà mbè kù fié ì wũã ìnkè kè benitibè né na kèdi. Kòtèné mie mbàmbà ndi yóó ò yàmu.

Sauri m̀̀ánè̀̀mè Sammuyeri

¹⁴ Kè bèe s̀̀oté be cè, bè tatoo dì m̀̀nni dihei ke s̀̀ó nSammuyeri yènni ke kòri ditònni borè ké bè conè.

¹⁵ Kè mē ns̀̀ó ti Yiè nKuyie nwee nàké Sammuyeri ke d̀̀ò:

¹⁶ Dè naa bo nkáá́kè mie nkè n duó nkàa m̀̀ánè onitì m̀̀ò Bensamēe kó kuwuò kou, a ò pĩ ntikpàti kòo mbaké n kó benitibè Isidayeribe, ké bè deeténè Fidisitè̀̀be, bè n kuònnèmu kè n yà be sémmè.

¹⁷ Sammuyeri yà dì m̀̀nni Sauri kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke d̀̀ò: Ntè onitì n wee da náá nwèè kpéi, weè yó mbaké n nìtibè Isidayeribe.

¹⁸ Kè Saurii t̀̀ónko Sammuyeri borè dihei kó dibòri borè kòò beke ke d̀̀ò: N da báámmu n nàké oyuwúònti borè?

¹⁹ Kè Sammuyerii ò t̀̀énné ke d̀̀ò: M̀̀i tú a wanti wè ti kòtè ditònni borè, yí nti yóó wènné kédimu, nanke dikũnweñni kè n da nàké t̀̀i da t̀̀o, kàa kò.

²⁰ Sãmmarím̀̀bè bèè feti kè dè m̀̀kè yíe nyewè yètãati, a bá nyĩ̀̀kù, bè bè yàmu. Dèmarè né bomu dèè pè̀̀tè mēmmē, Isidayeribe bùó f̀̀́ nwe nè a c̀̀ètè.

21 Kè Sauri dò: Mí nwèè tu Bensamee kó kuwuo kunaàmùnkù sàm̀pòkù kou, kè n cī̀tè tu tesàm̀pòtè. Dè yīme kàa n nà̀annè de kó tináaànti?

22 Memme kè Sammuyerii túóté Sauri nè o kóo tǎnti kè bèe ta kucadiitidieku, kòo bè kàanne yekotikàrè nè betabè ò yu bè sipísitāāti.

23 Kòo deè kénáké ocabénníwè ke dò: Túóténí kumaa n do da duó nkù kàa cánné.

24 Kòo kòte kétúóténí dikpèrì nè kudiiku kéínné Sauri ìkè, kè Sammuyerii náké Sauri ke dò: Nte kumaa nti da sùò nkù yíe nkó diyie kpéí, túóté ku kè dí cááké f́ nnè n yu bè.

Memme kè Saurii wēnnénè Sammuyeri kè bèe di de yiè.

25 Kè bèe deè kékíté ditònni borè kékonní dihei. Bè kàri dìi m̀nni kudànkù, Sammuyeri nè Sauri kè bè nnáá.

Sammuyeri p̄m̀mè Sauri tikpàti

26 Memme kè dèe wenté Sauri nè o kóo tǎnti kè bèe piké ente. Diyie yènni dìi m̀nni kè Sammuyerii yú Sauri kudànkù ìnkè ke dò: Kété! N dó ké da ciemmu.

Memme kè bèe nei kékété.

27 Bè t̀̀ake dìi m̀nni dihei mànkù kè Sammuyerii náké Sauri ke dò: Duó nkàa kóo tǎntii niité.

Kòo tǎntii niité kè Sammuyeri dò: F́ nni nkpaá diè nkè n da tuo ti Yiè nKuyie nní n nàké ti.

10

1 Memme kè Sammuyerii túóté mekùò nnè tedénté kécóú nSauri yuu kóò orí kébéi nke dò: Ti Yiè nKuyie nkuù da tǎáté yíe nkàa bo nkpaàtiri ku nìtibè ké bè deeténè be dootitabè bèè bè fité. Nte

dèè yóó benke ti Yiè nKuyie nda tããtémè kàa bo nkprààtiri ku kàbe.

² A yóó ítóo yíe m borè, a bo mberínè Sedisaa kéconè benitìbè bèdébè Dasɛedi f̄sti borè, Bensamɛe eì mànkú, kè bè da náké ke dò: Bè yàmu a cice sãmmarímúbè a do waà mbè. A cice ténke í buò be kpeti ò né yíèkù f̄s nwe ke m̀n̄tè ò bo yímè ké da yà.

³ Kàa p̄ɛtè dende kētuake bè tu dè Tabɔɔ-tie borè, benitìbè bètããti bo dè nda conè ke k̄ari ti Yiè nKuyie nc̄iètè Betɛedi. Kòò m̀òu tɔ yebɔbe yètããti, kòo d̄eri tɔ p̄ɛ̀bè bètããti, kòo tãánwè tɔ menà nnè kudɔukù.

⁴ Kè bè da d̄ou nke da p̄ã p̄ɛ̀bè bèdébè a c̄utè.

⁵ Kàa dèè a p̄ɛtè Kibea Kuyie ntãtè Fidisit̄ɛ̀be ããp̀mbè karì. Kàa t̄ónn̄nko diì m̀nni diheì a bo conè Kuyie mp̄ãñáãnti náãmbè mabè dit̄f̄nni kè bè cutinì dit̄nni bíékè, bèè ni kè bè bie ntikùtìdùùti nè yebàrè ke eu siheú nè it̄arì, kè mep̄ãyèmmè bè bo kè bè diè nke au.

⁶ De m̀nni ti Yiè nKuyie nYáá mbo da ta kàa yèmmè dontenè be k̄me kàa ceete ké bè naánnè.

⁷ Kè dende kó dimàà d̀ò diì m̀nni á d̀ò a wúo ntì, ti Yiè nKuyie nda bommu.

⁸ A niitè kékote Kidikaadi, n yóó t̄nn̄n̄om̄u k̄éfié iwũs̄ ti Yiè nKuyie nyìi bo tuɔ nnè metaummè kp̄eyi, a nni mbaa yewe yèyiekè mièke, n yóó k̄oatomu ke da náké a dò nkédòò dè.

⁹ Sauri itè diì m̀nni Sammuyɛeri borè kè ti Yiè nKuyie nceete o yèmmè. Sammuyɛeri do nàké t̄i kó dimàà kè t̄i d̀ò de yiè.

¹⁰ Ò t̄ùake diì m̀nni Kibea, kè Kuyie mp̄ãñáãnti náãmbè mabè péuu k̄atení kóò co, kè Kuyie nYáá nhò ta, kòo bè naánnè k̄eta Kuyie mp̄ãñáãnti

náam̀m̀ù.

11 Bèè do ò yé nè dimònni kè bèe yà ò nàammè Kuyie mpããnáãnti nè Kuyie mpããnáãnti náam̀bè, kémbékú betabè ke tú: Ɔnti tũðkení Kiisi bire, Sauri múнке naámmu Kuyie mpããnáãnti náãntòà?

12 Kè de kó dihei kou m̀̀u b́i nke d̀? Be kóo ǹ̀ti né tú we? Deñde dináãnhãntíri dii nyènnímè dii tú: Sauri múнке naámmu Kuyie mpããnáãnti náãntòà?

13 Sauri yèmmè t̀́nnéni dii m̀̀nni kòo k̀te ditònni bo kè.

14 Kòo cice sám̀p̀̀u ò beke ke d̀: Di k̀te ke f̀́ nnè a kóo t̀nti? Kè Sauri d̀: Ti k̀te sãmmarímúbè wamm̀ mmu, ke m̀́nté ke yóu ke k̀te Sammuyeri borè tipããti.

15 Kòo cice d̀: N náké Sammuyeri di nàké ti.

16 Kè Sauri d̀: Ɔ ti nàké ke tú bè yàmu sãmmarímúbè.

Ɔ me nyí nhò nàké t̀matì t̀i tukúnè tikpàti.

Sauri naámmè okpàti

17 Kè Sammuyerii tí nyIsidayeribe bem̀u Misipaa ti Yiè nKuyie mborè,

18 ké bè nàké ke d̀: Ntenè ti Yiè nKuyie ntínti Isidayeribe ti tũ nkù b́i ntì: Ti Yiè nKuyie ntú kuù di dènnè Esibiti ke di deeténè Esibiti k̀be nè di dootitabè bèè do di f̀́nko.

19 Yíe nkó diyie kè di kù yete kunku kùù di deeténè mef̀́tímè nè meyencaàrimè, ke yè n di p̀́ nhokpàti! K̀tenní tũnké k̀tí ti Yiè nKuyie nyìkè di wuò ndòmmè nè di naàm̀nti dòmmè.

20 Mèmmè kè Sammuyerii tí nyIsidayeribe be wuò ndòmmè k̀tãũ t̀té. Kè ti Yiè nKuyie ntãáté Bensamèe kó kuwuò.

21 Kòo mbè yu be naàmùnti dòmme kè ti Yiè nKuyie ntããté Matidi kaku, kè bè mbè bààti oniti omáà omáà kè Kuyie n tããté Sauri Kiisi bire. Kè bèe ò wammú kémónté.

22 Kè bèe yóu kèwëte kèbekè ti Yiè nKuyie nke dò: De kóo niti baa kòtenímu dienaà? Kè ti Yiè nKuyie ndò: Nte we ke sari tinenti mieke.

23 Kè bèe kote kòò tùóténi, kécónné benitibè cuokè, kòo mbè òkùnè bemou.

24 Kè Sammuyerii náké benitibè ke dò: Ntenè ti Yiè nKuyie ntããté wè, ò í mánne òmou Isidayeribe mieke.

Bemou kè bèe pĩkè ke dò: Okpààti mbo sãã.

25 Kè Sammuyeri né bè nàké bè dò nkéndərimè okpààti, ké ti wari dipátiri mieke, kédou nti Yiè nKuyie ncĩtè mieke, kédeè kécíe nyIsidayeribe bemou kè bèe kũũ mbe cẽĩ.

26 Kè Sauri múnkèe kò nho cĩtè Kibea ke neínè benitibè mómmombe ti Yiè nKuyie nkááké bèe yèmmè.

27 Nè memme kè itookperí yembè ríbo bèe tu: Oniti yiè mbo yíme ké ti deeté? Bè do ò sènkèrimu bá bembè í nhò pã yepãrè. Sauri me nyí mbéi ntimatì.

11

Sauri namè Aməriibe

1 Kè Naasi Amədiibe kpààti kòtení képi Yabesi èi kobe ke bo bè dokénè Kadaadi tempè mmieke, kè Yabesi èi kobe ò nàké ke dò: Tí dònè metaummè, ti yó nyíemmu a kpeti.

2 Kè Naasi Aməriibe kpààti bè nàké ke dò: N yiemmu ke bo di dònè metaummè, n né dò

nkékpéké di nuò nyoyi nyi kéǎnné ifei Isidayeribe bemou.

³ Kè Yabesi èi kó bekótibè dò: Tí pã yewe yèyiekè kè ti t̄s mbenìtibè kè bèe ce nyIsidayeribe tenkè kemou ké bè nàké. Kòò m̄u í bo wèè bo ti teennè ti né da duó ntimáà.

⁴ Kè bèe t̄s nkè bèe k̄te Kibea Sauri èi kénáké benìtibè t̄i t̄uàkení, kè bèe tiité bemou yedabùò.

⁵ Ke s̄ nde m̄nni Sauri k̄ntinní o nàake kupaku kèbeké m̄u te kè benìtibè bemou kuò, kè bèe ò nàké Yabesi k̄be bè nàké t̄i.

⁶ Sauri t̄i kèè dii m̄nni kè Kuyie nYáá nhò pié nkè dèe ò yonke mediè,

⁷ kòo p̄i nyinàake idéi kékuò, kékéké, kéduó mbenìtibè kè bèe cennè Isidayeribe tenkè kemou, ke náá nkétú wèè bo yete ke í nneinè Sammuyeri nè Sauri mudòò, bè yóó d̄ò miè mbotí nku o nàake.

Kè ti Yiè nKuyie ndonné be k̄mbùòti kè bèe tí nkéndò nhoniti òmáà.

⁸ Kè Saurii bè k̄aa mBeseki kè bè mbo sikoupiúsitãati (30000), Sudaa k̄be sikoupiúsitãati (30000).

⁹ Kè bèe náké bè t̄nni bè ke dò: K̄tenè kénáké Yabesi k̄be ke dò: Nanke diyie bo nyóó cónné yeyò kè di péte medetímè. Kè yet̄rèe k̄te kénáké Yabesi k̄be kè diwèi bè p̄i.

¹⁰ Kè bèe náké Am̄riibe ke dò: Nanke ti yóó di duómmu timáà kè dí ti d̄ònnè di dómè.

¹¹ Kè dèe wenté kè Saurii toté Isidayeribe yet̄rè yetãati, kè bèe pike cute k̄eta Am̄riibe karì ké bè poté, kè diyie nyóó cónné yeyò kè bè bè auté, bèè yenté kè bèe cíté bemáà bemáà.

12 Kɛ Isidayɛeribɛɛ náké Sammuyɛeri kɛ dò: Ɔmbɛ do tú: Sauri bá ntú ti kóo kpààti? Ti benkenè bɛ kè tí bè kùo.

13 Kɛ Saurii yete kɛ dò: Yíe nwe ti Yiè nKuyie ndɛɛtémè Isidayɛeribɛ, ti í yóo kuɔ òmòu.

14 Dɛ kó difɔnkúò kè Sammuyɛerii náké Isidayɛeribɛ kɛ dò: Tí kɔtenè Kidikaadi kédòò kéfíí nSauri kpàti.

15 Kɛ Isidayɛeribɛ bɛmòuu kɔte Kidikaadi ti Yiè nKuyie taummè tou borè kédòò kékannɛ Sauri tikpàti kéfíí iwũɔ ti Yiè nKuyie mmetaummè kpɛyi. Sauri nè Isidayɛeribɛ bɛmòu kè bè nyānku.

12

Sammuyɛeri caummè Isidayɛeribɛ

1 Kɛ Sammuyɛerii náké Isidayɛeribɛ bɛmòu kɛ dò: N dòòmu di m beke ti kɛ di pī nhokpàati.

2 Di mmònni wɛè yó ndi ni. Mí nkòtému kè n yùti pɛikɛ, kè n kó bɛdapàmbè di bonè. N di niité nè m bíkémbénti nti kɛ tùòkenní yíe.

3 N cómmú yíe ti Yiè nKuyie nyìikè nke nè okpàati kù tãáté wè ìikè, kè di m mɔkenè tí, dí tí náké. Kè ñ cɔuté òmòu nàáfɛ yoo o sãmmarímú, kè n ciité òmòu kɛ di o kpɛɛ, yoo n fɛũ nhòmòu, kè m me ncɔuté òmòu kó idíítí nyi kòo kòhéné, kè ñ dè dòò m bo dè ndi yietí.

4 Kɛ Isidayɛeribɛɛ ò tɛ́hné kɛ dò: Ɔò, a í ciité òmòu kɛ di o kpɛɛ, a me nyí fɛũ nhòmòu, a í cɔuté òmòu kó ticuuti.

5 Kɛ Sammuyɛerii béi nke dò: Ti Yiè nKuyie nnè okpàati bè yàmu di í yàmè n kó mɛyɛi mmamè. Kè bè dò: Ɛɛ, kù yàmu.

6 Kɛ Sammuyɛerii yíe kɛ́bɛ́i nke dɔ: Ti Yiè nKuyie nyàmú kunku kùù dɔ tǎǎtɛ Mɔyiisi nè Anɔɔ kɛ̀ bɛ̀e dennɛ di yembɛ̀ Esibiti.

7 Di mmònni tínnɛnní ti Yiè nKuyie mborɛ̀ kɛ̀ n di benke kù di dòò mɛ̀ sàà ndíndi nè di yembɛ̀.

8 Sakɔbu dɔ kɔtɛ Esibiti kɛ̀ bɛ̀ nfɛ̀ũnko di yembɛ̀ kɛ̀ bɛ̀e kuɔnnɛ̀ ti Yiè nKuyie, kɛ̀ kùu bɛ̀ duónnɛ̀ Mɔyiisi nè Anɔɔ, kɛ̀ bɛ̀e bɛ̀ dennɛ̀ kɛ̀ bɛ̀ kɔtenɛ̀ di mɛ̀ mbo dii èi.

9 Kɛ̀ dɛ̀ mboní kɛ̀ di yembɛ̀e yɛ̀ nti Yiè nKuyie, nè dɛ̀ kpɛ́i nkɛ̀ ti Yiè nKuyie nduó nkɛ̀ Sisedaa Asɔɔ Fidisitɛ̀ɛ̀bɛ̀ kóo ǎǎpònkótì nè Mɔabu kóo kpààtì kɛ̀ bɛ̀e bɛ̀ kpànnɛ̀ kɛ̀ bɛ̀ na.

10 Kɛ̀ di yembɛ̀ tó kuɔnnɛ̀ ti Yiè nKuyie nkɛ́bɛ́i nke dɔ: Ti Yiè nKuyie, ti cààrɛ̀mu, ti da yóu mɛ̀ kpɛ́i nkɛ̀ tũ nyebɔkɛ̀ Baadibɛ̀ nè Asitaditeebɛ̀, ti dɛɛtɛ̀nɛ̀ ti dootitɔ̀bɛ̀ kɛ̀ tí mpí nha tǔmmú.

11 Mɛ̀mɛ̀ kɛ̀ ti Yiè nKuyie nduɔnní Sedeɔɔ nè Edanni nè Sefutee nè mí nSammuyɛeri, kɛ̀ tí di dɛɛtɛ̀nɛ̀ di dootitɔ̀bɛ̀ bɛ̀è dɔ di fitɛ̀, kɛ̀ di na kɛ̀ bonɛ̀ diwɛ̀i di nhɛ̀i miɛ̀kɛ̀.

12 Di yà dii mònni Naasi, Amɔriibɛ̀ kpààtì kòò kèríní kɛ̀ bo di dòkɛ̀nɛ̀ kɛ̀ dɔ di dɔ okpààtì kɛ̀ yɛ̀ nti Yiè nKuyie ntumɛ̀ di kóo kpààtì.

13 Di mmònni ntenɛ̀ okpààtì di tǎǎtɛ̀ wɛ̀, díi yɛ̀ ndi ò dɔ kɛ̀ ti Yiè nKuyie mɛ̀ nwè ndi duó.

14 Kɛ̀ di dé ti Yiè nKuyie nkɛ̀ pí nku tǔmmú, kɛ̀ yíe nku kpɛti, kɛ̀ í yetɛ̀ tɛ̀matì, mɛ̀mɛ̀ díndi nè di kóo kpààtì di bo ntaunɛ̀mɛ̀ ti Yiè nKuyie.

15 Kɛ̀ di mɛ̀ nyí yie nku kpɛti kɛ̀ di yetɛ̀ ku kuó, kù bo di benke ku wɛ̀rímú kù dɔ mù benke mɛ̀ botí di yembɛ̀.

16 Nkpáánɛ̀ diɛ̀ nkɛ́yà tidietì ti Yiè nKuyie nyóó dɔò

tì.

17 Dè í dò ndididèi ndi ti bomàà? N yó mbáámmu ti Yiè nKuyie nkè fetaaafèe kperi kèni, kè dí banté di càkemè mediè, di yèmmè di dó okpààti.

18 Kè Sammuyeri mbáá nti Yiè nKuyie nkè fetaaafèe kperi kèni de kó diyie, kè Isidayeribee yote ti Yiè nKuyie nnè Sammuyeri.

19 Kè bèe náké Sammuyeri ke dò: Bántè a Yiè nKuyie nha tũ nkù ti kpéi nkè ti báa kú, ke yé ti yei nyí sénnímè, kè ti wète ke yie ke càarè ke yè nti dó okpààti.

20 Kè Sammuyerii bèe náké ke dò: Di càarèmu yie mediè, di ténke né báa yie nkébútinné ti Yiè nKuyie, mpĩnnè ku tōmmú nè di yèmmè memou.

21 Di yóó kù bùtinné kèntũ nyebakè nye yèè í yóó na ke di teennè yoo yè di deeté, yè tu detetirè nde.

22 Ti Yiè nKuyie ntu Kuyie nku, kù í yóó di yóu ke yé kuù dómè ke di dòò ku kabè.

23 Mí mmómmu nyí yóó yie nkéyeténè ti Yiè nKuyie nkéyóu m bo nsakémè ke di benkú kuce sàakù.

24 Dí ndé ti Yiè nKuyie kémpĩ nku tōmmú mesàà nnè di yèmmè memou, di yàmèmu kù dòò tì di eti di cuokè.

25 Kè di me ndòòri meyi ndi bo kú díndi nè di kóo kpààti.

13

Bè dómè kédokénè Fidisitēēbe kè Sauri yeténè Kuyie

1 Sauri do yóó di tikpàti ke m̀ake yebie... * k̀edi tikpàti k̀embak̀e Isidayɛribe ke d̀o yebie nyèd̀e,

2 k̀et̀àat̀e Isidayɛribe cuok̀e beh̀àap̀omb̀e sik̀oup̀isit̀àati (3000), k̀e sik̀oup̀isid̀e (2000) nh̀o boǹe Mikimasi Bet̀edi t̀ari ìnk̀e, k̀e tek̀up̀it̀e (1000) tet̀e mboǹe o bir̀e Sonnat̀à Kibeas Bensam̀e k̀o kutemp̀e mmiẽk̀e. K̀e Saurii kp̀enǹe Isidayɛribe tab̀e b̀a ẁe o c̀f̀et̀e.

3-4 Diyiè mari k̀e Sonnat̀à do mudoò Fidisit̀eẽbe k̀oò k̀um̀and̀à ẁe bo Kibeas k̀oò k̀u. K̀e Fidisit̀eẽbe ti k̀e k̀e be miẽk̀e nc̀u nyIsidayɛribe k̀e Saurii k̀onǹe dit̀at̀heu ke d̀o Isidayɛribe bem̀ou ti k̀e. K̀e b̀e ke Sauri k̀um̀e Fidisit̀eẽbe k̀oò k̀um̀and̀à. K̀e beh̀àap̀omb̀e bem̀ou t̀i nSauri bor̀e Kidikaadi.

5 K̀e Fidisit̀eẽbe m̀unk̀e b̀aati ke bo dok̀eǹe Isidayɛribe, k̀emm̀ake sik̀p̀ar̀inaas̀i sik̀oup̀isit̀àati (3000) ǹe sis̀i sik̀oup̀isikuò (6000) ǹe si d̀eèb̀e, k̀e beh̀àap̀omb̀e ns̀u ke m̀anǹe d̀am̀eeri k̀o mubir̀im̀u, k̀eb̀at̀e Mikimasi Beti-Afenni diyiè yiè k̀e b̀ièk̀e.

6 Isidayɛribe ya d̀i m̀onǹi d̀e b̀e pak̀em̀emu k̀encok̀u ke tà tit̀ad̀enti ǹe yef̀t̀e miẽk̀e ǹe yep̀er̀e fiè nǹe yeb̀emb̀iè nk̀o if̀ti ke ỳe b̀e do b̀e è̀ut̀em̀e.

7 K̀e b̀em̀ab̀e sei Sudit̀e ke bo s̀ori Kadi ǹe Kadaadi be k̀o kutemp̀e mmiẽk̀e.

K̀e Sauri baa bo Kidikaadi k̀oò àap̀omb̀e bem̀ou kpeuti ǹe kuf̀waá.

8 K̀e b̀e mbaa Sammuyɛri ke d̀o yewe ỳeyiek̀e, k̀oò b̀e benǹe d̀i m̀onǹi nd̀o k̀ep̀eèt̀e, k̀oò mu nỳi t̀uòkeni

---

* **13:1 yebie...:** B̀e ẁari Sammuyɛri k̀o dip̀at̀iri k̀e ẁe d̀i c̀i, k̀oò nỳoò d̀i c̀i nke s̀o nSauri bie nk̀o feẁar̀if̀e ùt̀emu, ò ỳi nna ke bant̀e mes̀à nke ǹe ỳu k̀esoò nde k̀o m̀ef̀iè.

Kidikaadi, kɛ tihããpòntìi keté kɛncíèrì ke yóu Sauri.

⁹ Kɛ Sauri dà: Tɔnɛní iwũɔ kɛ n fié Kuyie nkétuo nkéfiénè metaummè kpeyi. Mɛmɛ ò ì fiémè Kuyie.

¹⁰ Ò tùò ndìi m̀nnì dɛ kó iwũɔ kédeè kɛ Sammuyɛerii tuòkení kɛ Saurii yènní kóò co ke bo ò dɔu.

¹¹ Kɛ Sammuyɛerii ò beke ke dà: A d̀ò ba? Kɛ Sauri dà: N yà Isidayɛeribe n yóumè mɛ ke cíèrì, a mómмуò nha mɛ nyí tuòkení a m benné dii m̀nnì, kɛ Fidisitɛɛbe tìkú Mikimasi.

¹² Kɛ n yĩ̀kù Fidisitɛɛbe yàà bo kɔtenímè ké ti do Kidikaadi bá ti mu nyí beé ti Yiè nKuyie, dɛè te kɛ n yóu ke fié m mómмуò nKuyie nyiwũɔ ke tùò.

¹³ Kɛ Sammuyɛerii ò nàké ke dà: A d̀ò dɛyɛinkpɛɛ ndɛ bá a í pĩ nti Yiè nKuyie nda nàké dii nùù, kàa do tũnne ti Yiè nKuyie nda nàké dii nùù, a cíètè tɛè na ntú tekpààtìcìètè sãã Isidayɛeribe cuokè.

¹⁴ Di mm̀nnì a kpàtì ténke í yóó m̀nte, ti Yiè nKuyie ntãátému ku yèmmè kóò nìtì kòò bo ntú ku nìtibè kóò kpààtì a í tũnne m̀è kpeí nti Yiè nKuyie nda nàké tì.

¹⁵ Kɛ Sammuyɛerii íté Kidikaadi kékɔte Kibeá Bensamɛ kó kutempɛ. Kɛ Saurii kaa mbenìtibè ò kpaánè bè kɛ bè mbo sikɔusikuò (600) ke bo kɔte kɛmáúténè be dootitòbè Kibeá Bensamɛ tempɛ mmieke.

¹⁶ Sauri nè o birɛ Sonnatãã nè benìtibè bèè do ò kpaánè kɛ bè mbo Kibeá Bensamɛ tempɛ nkɛ Fidisitɛɛbe báté ke bo Mikimasi.

¹⁷ Kɛ Fidisitɛɛbe kó behããpòmbèè toté yetĩrè yètããtì kɛ diketirìi kété kɛnwetì Ɔfidaa Suadi èi bíékè.

18 Kè didèrì wetínné Bèti-Onṳṳ kè ditāānnì mbo ditāri ìnkè ke weti be tenkè m̀anku b̀è tu d̀è Yekoute kó kubiriku dikpáà bíékè.

19 Bemáábè do í bo Isidayeri be èi dimṳ mièke ke yé Fidisitèèbe do yetemè ke d̀ò: Di báá yie nkè Isidayeri be mmáátí yese nè yekpáà.

20 Kè Isidayeri be nk̀rì Fidisitèèbe borè nde ke netírí be naakā nè be t̀ukusi nè be p̀èé.

21 Kè b̀è ní ndò nkéyietí idíítí mai ke né na kéneté be t̀nnenti: Yenaakā nè sipèé nè sit̀ukusi nè sikāũ.

22 Mudò kó diyìè kè b̀èe m̀ónté tikp̀rinentì, Sauri nè Sonnatā kè b̀èe nkpaá m̀ake yese nè yekpáà.

23 Kè Fidisitèèbe kó dihā̀p̀ònt̀nnì marì k̀òte kébáté Mikimasi t̀ari.

14

Sonnatā namè Fidisitèèbe

1 Diyìè marì kè Sonnatā náké o kóo t̀ónti wèè t̀ò o kp̀rinentì ke d̀ò: K̀òtení kè tí k̀òte Fidisitèèbe kó behā̀p̀òmbè kari dìi m̀è mbo cie ndi borè.

Ò me nyí nnàké o cice Sauri.

2 D̀è do s̀́ nSauri bo Kibea nwe ke kari mutie b̀è tú mù kèdènadiè mùù bo Mikinṳ mu yuu nè behā̀p̀òmbè sikṳsikuà (600).

3 Kè Aiya Aitubu bire, Ikaṳdi tebite, Edii Kuyie nkuó niùti wèè do bo Sidoo o bire Findee kó debire d̀è do bo ke t̀ò ikuó nenti. Isidayeri be do í yé Sonnatā k̀òte kè.

4 Kè Sonnatā ndó k̀èpi Fidisitèèbe, k̀ékété yetàrè mayè cuokè, kè dìmarì yètìrì tu Bosee, kè diterì k̀peri tú Sendee.

⁵ Kè dìmarì bo kubakù cǎnku ke wetí Mikimasi kè diterì bo kuyóú ke wetí Kebaa.

⁶ Kè Sonnatāã náké o kóo tǎntì ke dò: Tí kǎte Fidisitēēbe itayéí yembè borè káyà ti Yiè nKuyie mbo bè nti duó, kù í yĩékú dèmarè, kè kù dó tí bè na, ti yóó bè namu bá ti í mè nsūmè.

⁷ Kòo kóo tǎntì ò tēhéné ke dò: Dòò a yèmmè da pǎ tì, m bo a fǎnkúò ndi, n da tūmmu.

⁸ Kè Sonnatāã ò náké ke dò: Ti yóó kǎtemu ké bè benke timáà.

⁹ Kè bè ti náké ke tú: Ncómúnè, kè ti di sǎnkóo! Ti ncómú.

¹⁰ Kè bè me nyí: Dekenèní! Tí dekoò, deè yóó benke ti Yiè nKuyie mbè nti duómme.

¹¹ Kè bèe kǎte kébenke bemáà Fidisitēēbe kè bè dò: Ntenè Ebedeebe ke yìenì yefòtè mieke bè do sǎri dè.

¹² Kè bèe yú Sonnatāã nè o kóo tǎntì ké bè náké ke dò: Dekenní kè tí di benke.

Kè Sonnatāã náké o kóo tǎntì ke dò: A ntū n fǎnkúò kè tí deke, ti Yiè nKuyie mbè duómmu Isidayeribe.

¹³ Kè Sonnatāã ndeètò ke ìkú nè o naàcèi nè o nau, kòo kóo tǎntì ò tū, kè Sonnatāã mbè puotì kè bè duò, kòo kóo tǎntì bè dèu.

¹⁴ Sonnatāã nè o kóo tǎntì kè bèe kuò benitibè sipísidè tepèkpèntè sǎmpótè mieke.

¹⁵ Kè kufōwáá mpí nFidisitēēbe bemou nè behǎāpòmbè bèè kpaá dikari nè bèè kǎte dikpànni, kè ketenkè nhau kè dèe kpeí benitibè mediè nkè be kǎntì nhau.

¹⁶ Sauri kó behǎāpòmbè bèè paké kè bè mbo Kibea kéwénté káyà Fidisitēēbe ciétémè tipítì timou.

¹⁷ Kè Saurii náké behǎāpòmbè ke dò: Kaannè benitibè káyà bèè kpa ti cuokè.

Kè bèe kaa nkémónté Sonnatāã nè o kóo tǎntì.

18 Kè Saurii náké ikuó nìtùti Aiyá ke dò: Tóní ti Yiè nKuyie ntaummè tóu.

Dè do sǒ ti Yiè nKuyie ntaummè tóu bo Isidayeribe karì ndi.

19 Kè Saurii nkpaá ke náánnè ikuó nìtùti, kè kutoweku dake déúkú Fidisitèèbe karì, kè Sauri náké Aiyaa ke dò: Báá benné kébeé ntìmatì ti Yiè nKuyie.

20 Kòò tíi nho ããpòmbè kè bèe kote mudoò kénsó mbè dootitòbè kpà mbemáà ke ãnti kè kunòroo dáátí mediè.

21 Isidayeribe bèè do wènnénè Fidisitèèbe kènkòrì dikpànnì, kè bèe kónté kéwènnénè Sauri nè Sonnatãã be tìnnì.

22 Isidayeribe sòmbè bèè do sòri Efadaimmu tãrì ñnkè kè bèe keè Fidisitèèbe cokémè kéíténí ké bè bèti kékuò.

23 Kè ti Yiè nKuyie nduó nkè Isidayeribe bè na de kó diyìè ké mbè bèti késénténè Bèti-Afenni.

Isidayeribe deetémè Sonnatãã

24 De kó diyìè kè Isidayeribe fèúté mediè nke yé Sauri do béimmè ke dò: Wèè bo déúté dèmarè kè diyìè mu nyí ta, kòò mu nyí na o dootitòbè ke pèite, de yiè mbo yà! Nè de kpéi nhòmòu í ndi dèmarè de yiè.

25 Kè bèe tuòke dikpàà mari kè mecekùò mpiéké ke counè ketenkè.

26 Kè behããpòmbèe ta de kó dikpàà keyà mecekùò nhòmòu me nyí ndaátí kékááké ke yé bè démè Sauri béi ndìi nùu.

27 Sonnatãã me nyí nyé ke dò nho cice béi ndinùu mari keyà ticiètì, kékũũ kupààti yómmè kédéúté kòò ìkèe wenke.

28 Kè kuhããpònkù makùu ò nàké ke dò: A cice búi nke tú kè wèè di dèmarè yíe nhò bo yà. Dèè te kè muwèrímú dònité benitibè.

29 Kè Sonnatãã dò: N cice kóonnè benitibè mbe, wénté ndèútémè mecekùò nkè n yùkè wenke,

30 kéndò nkè benitibè né do ndi bè eí dè bè na nnamu be dootitòbè kè dè pèēté dè mè ndòmmè.

31 De kó diyie kè Isidayeribe mbeti Fidisitèèbe ke kòu, kè bè bèti Mikimasi kétuòkenè Ayanòò kéou mediè nkécĩrime.

32 Kè bèè pĩmmú bè na bè kó ipe nè be nààke, kè nyi feu ke cáá ndende meyiĩ ncóú dè.

33 Kè bèè nàké Sauri ke dò: Isidayeribe dòò meyei mme ke feu iwũò ke cáá mbè ì fié dè, meyiĩ ncóú dè, kè Saurii kuónkoo ke dò: Di cààrèmu! Biennèní ditári marì diè.

34 Kè bèè kòte kénáké benitibè ke dò: Bá wè wèè tóní o nàáfè yoo o piéfè deborè kékua kécááké, kè di bá nyi cáá nyi yĩ ncóú dè kèyeténè ti Yiè nKuyie.

De kó kuyuoku kè bá wèè tóní o òfè kè fè feúté deborè.

35 Mèmmè Sauri maámè ti Yiè nKuyie ndiwũòtònni ketiri kébéi nke dò:

36 Ti sòoté ke nyènkè kémpuò Fidisitèèbe kè bè kùò páíí kèhéi be kperè, bá tí báá súò nhòmòu. Kè tihããpònti dò: Dòò a dómè.

Kè ikuò nùtù dò: Ti keténè kébeé ti Yiè nKuyie.

37 Kè Saurii beé nti Yiè nKuyie nke dò: Kuyie nti kòte kédokénè Fidisitèèbaa? A bo duó nkè ti bè naà?

Ti Yiè nKuyie me nyí nhò ténné tìmatì de yiè.

38 Kè Saurii tí nyIsidayeribe kó bekótibè ke dò: Wénténè kèyà meyei mmèè dòò yíe.

39 Ti Yiè nKuyie mbomu ke dɛerí Isidayɛeribe, m bɛi ntì yóo dɔ̀ɔmu. Wèè te de kó meyei nhò yóo kúmu bá kè m bire Sonnatãã nwe.

Ditĩnni mieke òmòu í nhò tɛ́nné tìmati.

40 Kè Saurii náké Isidayɛeribe ke dò: Di cómmú kupíkù kùmáà, mí nnè m bire Sonnatãã kè ti cómmú kutekù. Kè ditĩnni náké Sauri ke dò: Dòò a dómè.

41 Kè Sauri dò: N Yiè nKuyie nyIsidayɛeribe tũ nkù dè dòmme kàa í n tɛ́nné yíe ntìmati? Kè mecaàrìmè bo mí n nè m bire Sonnatãã tũ ìnkè yoo a nitìbè Isidayɛeribe ìnkè, kè ti bo nyipããdííí ti benke.

Memme kè bèè bo nyipããdííí kè ti benke Sauri nè Sonnatãã. Kè behããpòmbèe yè.

42 Kè Sauri dò: Tãũnè tété mí nnè m bire Sonnatãã ti ìnkè, kè bèe tãũ kòo do Sonnatãã ìnkè.

43 De mǎnni kè Sauri dò: N náké a dòò mù.

Kè Sonnatãã dò: N kááké m pàati yómmè mme mecekùò nke dèúté. N yiemmu ke bo kú.

44 Kè Saurii bɛi nke dò: Kuyie nni mpoté kè nsà kè Sonnatãã í ku.

45 Kè tihããpònti dò: Sonnatãã báá kú, wèè te kè Isidayɛeribe auté be dootitòbè. Ti Yiè nKuyie mbomu! Dende báá dòò, ti báá yie nkòo yùrikù bá kùmáà do ketenkè. Nè Kuyie nkó meteèmmè mme ò pĩm̀mè mutòmmú yíe.

Memme kè tihããpònti deeté Sonnatãã bá ò í nku de kó mukũũ.

46 Memme kè Saurii yóu Fidisitẽẽbe mubetìmù kè bèe kũũ mbe cẽĩ.

Bè náké ti Sauri kpàti ìnkè

47 Sauri naá ndiì mǎnni Isidayɛeribe kóo kpàati ké pànkeke dokénè o dootitòbè bèè ò fité: Mɔabiibe nè

Amədiibe nè Edomiibe nè Tisoba kó dikpààtìyuu nè Fidisitēēbe. Kòò cuó nkèè bíékè wèè na.

⁴⁸ Wèè do dokénè dikōmbùò Amadesiibe bembè bèè do fekù Isidayeribe kperè kòò bè na, kédetè Isidayeribe.

⁴⁹ Sauri kó ibí do tú Sonnatāā nè Isefi nè Madikisina nè initipobí idéi, kè deketirè ntú Mədabu kè dedérè tu Mikaadi.

⁵⁰ Kòò pokù yètìrì tu Ainəmmu, Aimasi birè. Wèè baké behāpòmbè kòò yètìrì ntú Abunee, kòò cice kperi tú Nee, Sauri tebite kó debire.

⁵¹ Kiisi Sauri cice nè Nee nè Abunee cice, be cice do tú Abiyedi.

⁵² Sauri kpàtì timəu mieke ò do dokùnè Fidisitēēbe mbe kè dè tònni, kòò yà onitì wèè màke dikōmbùò yoo ò kpeñni wèè ò pī ntihāpònti.

15

Sauri yetemè Kuyie nkpeti

¹ Kè Sammuyerii náké Sauri ke dò: Ti Yiè nKuyie ndo tōnní mí nwe kè n da pī ntikpàtì kàa bo mbaké Isidayeribe, kénté kù yē n da náké tì:

² Ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa tu kù yóó potému Amadesiibe kéfóó mbè do dintémè Isidayeribe bè yènní dìi mōnni Esibiti ké bè poté.

³ Kote ké bè dokénè ké bè kùə beməu páíí! A báa kuó nhòməù mesémmè, á kuə dèè kó dimàà weí, benitidaabè nè benitipòbè, ibí nè ibíbénní, inààke nè ipe nè yòyóbè nè sāmmarímúbè.

⁴ Kè Saurii tí mbehããpòmbè Tedaimmu, ké bè kaa nkè bè mbo sikòupíkùpísíidé (200000). Sudaa kàbe tekòupíríítè (10000).

⁵ Kè bèe tuàke Amadesiibe èi ke déké kénhoke kudúókù

⁶ Kè Saurii náké Keniibe ke dò: Yènnè Amadesiibe cuokè kédété. N yí dó ké di wènné kunasáã ke yé di do dòòmè Isidayɛeribe mesàà mbè yènní dìi mònñi Esibiti. Mèmmè kè Keniibeε ye Amadesiibe cuokè.

⁷ Kè Saurii poté Amadesiibe, kétúóté Afidaa kétuàkenè Suudi Esibiti tenké diyìè yìèní kèè bíékè,

⁸ kékuò benitibè bemou késús mbe kóo kpààti Akaki kóò pí nhofòuwè.

⁹ Sauri nè o ããpòmbè kè bèe yóu Akaki nè iwũõ ìì kó dimàà tu isààyì: Inààke nè ipe. Iwũõ ìì kó dimàà cénke tu isààyì, kékuò dèè tu desíntékpere, dèè í dò nkédòònhè mùmamù.

¹⁰ Mèmmè kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Sammuyɛeri ke dò:

¹¹ N dèmmumu dè yímè kè n tãáté Sauri kòo bo ntú Isidayɛeribe kóo kpààti. Nte we ke m bùtínné, ò í yie nke tũnne nh ò nàké tì.

Kè Sammuyɛeri yèmmèε caàrè kòo nyie nke kuònnè ti Yiè nKuyie.

¹² Kè dèε wenté dikũnweñni sèì kòo kàte ke bo yà Sauri, kè bèe ò nàké ke dò: Sauri kàte Kadimɛedi ke bo maá dicòncònni kéndenniní ò namè Amadesiibe, ke dèè ke pèéte ke kòte Kidikaadi.

¹³ Kè Sammuyɛeri ntùòkoo Sauri borè, kòo ò nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie nda dòò mesàà, n dòòmu kù n nàké tì timou.

¹⁴ Kè Sammuyɛerii ò beke ke dò: M me n yo yèè pedabùò nnè inààke kpere, yè bonní de?

15 Kè Saurii ò tɛ́nné ke dò: Tihããpònti tii soó nhAmadesiibe wũṣ sààyì ke ì tóní, ke ti bo fié ti Yiè nKuyie nha tũ nkù. Desonnè kó dimàà ti dè kùṃmu páíí.

16 Kè Sammuyɛeri dò: Dè sànnèmu mɛmmɛ. N yóó da náké ti Yiè nKuyie nni nnàké tinti keyènkè. Kè Sauri dò: Bèí.

17 Kè Sammuyɛeri dò: A do cǐɛ̀ ndii mànɲi amàà kè ti Yiè nKuyie nkuù da tãáté, di mmònni kàa baké Isidayɛeribe.

18 Kuù da tǒ nke tú: A kote kédokénè Amadesiibe de kó benitiyɛibe, ké bè kuṣ páíí ke báá súṣ ndɛmarè.

19 Dè yǐmɛ kàa í yie nkù da nàké tì, ke éí bɛ kpɛɛ ke dṑ̀ kù í dṑ̀ dè?

20 Kè Sauri dò: N yiemmmèmu kù n nàké tì ke kùṣ Amadesiibe bɛmṃu, ke súṣ mbe kóo kpààti Akaki màà ndi koṑ tóní diɛ.

21 Kè n kó behããpòmbè soó nyiwũṣ sààyì ke ì tóní diɛ nKidikaadi kè ti bo ì fié ti Yiè nKuyie nha tũ nkù.

22 Kè Sammuyɛerii ò tɛ́nné ke dò: Ti Yiè nKuyie ndó di bo nkù feumè mme iwũṣ ke pǐɛ̀tɛ̀ di bo nyíemmè ku náahtàà? Kàa yie nti Yiè nKuyie mbéi ntì dèè kù naati ke pǐɛ̀tɛ̀ a bo kù fiémè iwũṣ mɛkùṑ nkɛyì.

23 A bo yetemè ti Yiè nKuyie nkɛpeti dè í cáãnnè a bo pããmè, itookperí mɛ nyí cáãnnè a bo fiémè yebòkè. A mɛ nyetemè ti Yiè nKuyie nkɛpeti, kù múnke da yetemu yíe. A ténke í yó ntú ku nìtìbè kóo kpààti.

24 Kè Saurii kuónko ke dò: N càarèmu! N yete ti Yiè nKuyie nkɛpeti nti ke yete a kó itié. N yṑ̀tɛ tihããpònti nti ke dṑ̀̀ tì yɛ̀ mmù.

25 Di mmònnì n da báammu! N cààrèmu, ncíé n yei, nkéwɛtení kè ti kɔte kè m bántè ti Yiè nKuyie.

26 Kè Sammuyɛeri dò: Mí nnè fí nti báá néi, a yete ti Yiè nKuyie nkpeti nti kè kù me nda yete, a ténke í yó ntú Isidayɛeribe kóo kpààti.

27 Kè Sammuyɛerii búttínné ke bo íté, kè Saurii pí nho yaàbòrì kè dìi kété.

28 Kè Sammuyɛerii ò nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie mmúnke kétému a kpàti yíe nyIsidayɛeribe cuokè, ke ti duó nhotòu mǎu wèè wenni ke da pǎtè.

29 Isidayɛeribe kó muwǎrímú tú ti Yiè nKuyie nku, kù í sou nkù í tú onìti ke bo béi nkéwɛte kéceete.

30 Kè Saurii yíe kébéi nke dò: N cààrèmu, a n cíé nké n déúkúnne beheikènkótíbè nè Isidayɛeribe bemǎu ìkè kéwɛtení kè m bántè ti Yiè nKuyie.

31 Kè Sammuyɛerii wɛtení kóò tǔnne kè bèe kɔte kè Saurii bántè ti Yiè nKuyie.

32 Kè Sammuyɛeri dò: Tǎní die nhAkaki Amadesiibe kpààti n yìkè. Kè Akaki nkéríní kòo yèmmè naati, nè o yèmmè miεke kòò tu mukũ nkó kunóú dètému di mmònnì.

33 Kè Sammuyɛeri né ò nàké ke dò:

A siè dìi te kè tibíyǎti pàà ti bí,
a kóo yǎ múnke yóó pàamu o birε.

Dεnɛ Sammuyɛeri ò kùomè Kidikaadi ti Yiè nKuyie ntaummè tou ìkè.

34 Dε kó difǎnkúò kè Sammuyɛerii kò nDamaa, kè Saurii kò nKibeaa.

35 Kè Sammuyɛeri yèmmèε caàrè mediè nSauri kpéi nkòò yàa kúnè ò ténke í ò yà. Kè ti Yiè nKuyie

nyèmmè múnkεε caàrè kù tǎáté mèè kpéí Sauri kòò bo ntú Isidayeribe kpààti.

16

Bè p̄r̄mè Dafiti tikpàti

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sammuyeri ke dò: Dè yó nkááké de kàa yóu a bo nkuðmmè Sauri kpéí? Nh ò dootóomu, ò ténke í yó ntú Isidayeribe kpààti, íté kétúóté a naayènni, ké di cūđ mekùò nkékote Sese cie Betideemmu. O bí miεke nke n tǎátémè okpààti n yèmmè kou.

² Kè Sammuyeri dò: Yé mbo yīmè? Kè n kòte Sauri yóó keèmu ké n kuɔ. Kè ti Yiè nKuyie ndò: Íté kéntɔ fenààfè, kàa tùòkoo a dò: N kòtení ke bo féúté feǎfè nfe ti Yiè nKuyie.

³ A yú Sese kòò nda neínè, mí yóó da benke a dò nkédòòmè, kàa p̄i n da benke wè tikpàti.

⁴ Kè Sammuyerii dò ti Yiè nKuyie nhò nàké ti kékote Betideemmu, kétuokoo kè diheì kó bekótibèè ò yà, kè dèè bè di kè be kònti nhau, kè bèè kòtení kóò co ke dò: Kusààkù bakaà?

⁵ Kòò bè tǎǎné ke dò: N kòtení ke bo féúté feǎfè nfe ti Yiè nKuyie. Wénkùnne dimáà kè ti nei káféúté feǎfè.

Kè Sammuyerii duó nkè Sese nè o bí kè bèè wénkùnne bemáà, kóò neínè kè bè bo fíé iwũ.

⁶ Bè tùòkoo diì mònni kè Sammuyerii yà Ediabu, nè o yèmmè miεke ke dò: Nte ti Yiè nKuyie ntǎáté wè mènke.

⁷ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dò: Bá nwúó nho dómme nè o okùmè, nyí we ntǎáté, n yí wúó mbenitibè wúó ndè, benitibè wèi tikònti nti kè mí nwéi meyèmmè.

8 Kè Sese yúní Abinnadabu, kòo tuakení, kè Sammuyeri dò: Ti Yiè nKuyie nyí tãáté yie.

9 Kè Sese yúní Samaa, kè Sammuyeri dò: Ti Yiè nKuyie nyí tãáté yie.

10 Kè Sese nyuní o bí kètuakenè iyiekè, ti Yiè nKuyie nyí ntãáté be kòò m̀̀.

11 Kè Sammuyerii beke Sese ke dò: Bedapàmbè bem̀̀u ndaà? Kòò dò: Osám̀̀pòu weè kraaní ke cẽmmú ipe. Kè Sammuyeri dò: Tõ nkè bèè ò yuní, kòò í tũ̀kení ti í yóó di ikuú dii.

12 Kè Sese tã nkè bèè ò yuní. Ò do tú onitiwũ̀wè nwe kòò ìkè wenni, kòò yèmmè duó cátiɛ. Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sammuyeri ke dò: Weñwe, pĩ nwe tikpàti.

13 Kè Sammuyerii íté kètúóté o naàyènni kécóú mmekùò nDafiti yuu ñnkè, o tebiù ìkè, kè ti Yiè nKuyie nYaá ncúténí de kó diyie Dafiti ñnkè ké nhò bonè.

De kó difõnkúò kè Sammuyerii kò nho cie Damaa.

14 Kè ti Yiè nKuyie nkó muaá nyíté Sauri ñnkè, kè kùu ò duõnni meyèmmè yeime kè mè nhò kóõnnè.

15 Kòò tãmbèè ò nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie nkuù da duõnni meyèmmè yeime kè mè da kóõnnè.

16 Ti yiè nkàa ti pã dinùù tínti a kó betãmbè ti yóó waámmu oniti wèè nò nke bie nkukùtidùkù, kè meyèmmè yeime Kuyie nduõnni mè níí da ité dii m̀̀nni wèè bente kukùtidùkù kè dè da tãũke.

17 Kè Sauri dò: Yànè oniti wèè nò nke bie nkukùtidùkù mesàà nkòò katení.

18 Kòò kóò tõnti m̀̀uù béi nke dò: N yému oniti m̀̀u, Sese Betideemmu èi kou kó debirè kòò nò nke bie nkukùtidùkù mesàà, oniti mómmuò nwe kòò tu

onitidù ke náánnè mecì, ke tú odasáàtì kè ti Yiè nKuyie nhò bonè.

¹⁹ Kè Saurii tō nkè bèe náké Sese ke dō: Sauri tu a ò duónko a biré Dafiti wèè cēm̀m̀m̀ ipe.

²⁰ Kè Sese waá mpéè̀ nè menaà nkécũó kudəukù miéke, kápĩ ntebuotè ké dè tou nsāmmarímú, kè Dafiti bii bo dè duó nSauri.

²¹ Kè Dafitii tuəke Sauri cīètè kēmpĩ nho tōmmú, kè Saurii ò pénsirì, kòò tãátè kòò ntəu o kpàrinentì.

²² Kè Saurii tō nkè bèe náké Sese ke dō: Sauri tu ò dó Dafiti mbo o cīètè nte ke pĩ nho tōmmú ke yé wè ò pénsirì mè mediè.

²³ Kè dèe yie nkè meyèmmè yeime Kuyie nduònnímè ní ò ité, Dafitii túóté kukùtidùkù kébente kè dèe tōũke Sauri, kòo yèmmèe bonke kè meyèmmè yeime ité.

17

Dafiti kpannèmè Kodyati

¹ Kè Fidisitēēbe tí mbe kó behāāpòmbè mudoo kpéi nSokoo Suda tempē mmieke, kékari Efesi-Damimmu, Sokoo nè Asekaa de cuokè.

² Sauri nè Isidayeribe kè bembe múnkee báté kubiriku bè tu kù Tedementì biriku kēmbaati ke bo dokénè Fidisitēēbe.

³ Fidisitēēbe nè Isidayeribe kè bè ndeke yetārè ke wetì betəbè, kè kubiriku soké be cuokè.

⁴ Kòo nìtì m̀ò̀ yìenì Fidisitēēbe kó behāāpòmbè miéke Kati naàm̀nk̀k̀ kou, kòo yètìrì tu Kodyati, o okùmè bo ntùòke mètìrì mètāātì nè sántimètìrì sipísidè nè mèǹm̀m̀.

⁵ Kòò òké disəwũó kó dipì kè disəwũó kó kupenku pi o cīncīnnì kè ku cēékù bo cìdòò sipísikuò.

6 Kòò kǎnké o tààke disəwũḏ kó kupenku, ke báátí disəwũḏ kó dikpàrìsiè.

7 Kòò kpānnì kó kudəú mǎnnè kucuudəú kè mekpāmbii nkó kucéékù bo cidóò bèyiekè. Wèè tɔ o dɔpikù kòò ni o ìikè.

8 Kòò cómmú kérééké ke dò: Di benné ke yènnímu ke bo ti dokénè, n tú Fidisitɛɛ nwe kè díndi tú Sauri kó tidaatì. Tǎǎténè di miéke onìtì òmáà kòò kǎtení kè tí kpa!

9 Kòò n na tí naá ndi kó tidaatì, kè m me nhò na dí naá nti kó tidaatì kèmpí nti tǔmmú.

10 N yí di wúó nfenònfè kè di yete, dí deitení di miéke onìtì òmáà kè tí kpa.

11 Kè Sauri nè Isidayeribe kè bèe keè de kóo nìtì nàámmè, kè kufəwáá mbè auté.

12 Dafiti cice do tú Sese Efadataa kó dihèi kou nwe ke bo Betideemmu Sudaa tempɛ mmieke ke mǎke ibí iyiekè. Sauri kó dimònnì do sǔ nhò kòtému mediè.

13-14 Kòò bí ikótí itǎati niènnè Sauri dikpànnì, be kóo po Ediabu nè Abinnadabu nè Samaa. Dafiti weè do tú teyǎātè.

15 Kè Dafiti ní mbo Sauri cǐtètè ke kũñní o cice cǐtètè Betideemmu ke cèmmù o pe.

16 Kè weè Fidisitɛɛ nyiitíní dikũnweñní nè kuyuoqu ke dò yewe sipísìnàà.

17 De kó yewe miéke nke Sese nàkémè o biré Dafiti ke dò: Túóté tidiitì tii nnè kuyòrikù ti cìe ntì nè pèèbè bié ntepíítè, kékote kéduó nha kó bekótíbè bè bàté dè.

18 Á ntonè yenaakãà ntepiùtè tie kénto ke bíí duó nwèè bè baké. Kàa dɔu nha kó bekótíbè ke wētíní bè da duɔnní dèmarè dèè benkú be kòntì naatimè.

19 Bembè nè Sauri nè Isidayeeribe tɔbè, bè bo kubiriku bè tu kù Tedimenti biriku nku ke dokùnè Fidisitèèbe.

20 Dikūnweñni sèi kè Dafitii pike cutè kébannè ipe onitì mɔ̀ù kétúóté ò dò nkénto dè, kékété, kéndònnè o cice do ò nàké diì nùù. Ò tù̀koo diì m̀nni bè bàtè dè, ke ś mbè dó kébootè be dootitòbè kéuu dikpànni kó fèhúùfè.

21 Fidisitèèbe nè Isidayeeribe kè bèè wetínné betòbè.

22 Kè Dafitii dɔ̀unko o nenti o nembàrì borè kékote mudoò borè kéndɔu nho kó bekótíbè.

23 Bè kpaá ke me nnáá nkè Kodiyati Fidisitèè, Kati naàm̀nkù kouu íténí o ã̀p̀mbè ì̀kè kèwète kébéi ò baa ò nnáá ntì, kè Dafitii keè.

24 Kè Isidayeeribe ò yàní kè kufɔ̀waá mbè auté kè bè ncokù,

25 ke nnáá nke tú: De kòò nìtì dó ke ti wéntému, dèè te kòò iitiní miè mbotí, kòò mɔ̀ù na koò kùò okpà̀tì bo ò pã tikpà̀tì péu kóò duó nho kóo sapà̀ nkòo puoke, kédòò de yiè ncíètè mesà̀ nyIsidayeeribe cuokè.

26 Kè Dafitii beke behã̀p̀mbè bèè ò t̀kénè ke dò: Kòò mɔ̀ù kùò Fidisitèè yie nke dènnè Isidayeeribe ifei bè bo ò yietí ba? O yèmmè dò nhò tu we de kóo Fidisitèè, kutayóú yìè, kòò bo nsáá Kuyie nkòbe.

27 Kè bèè ò t̀énné kóò nàké bè baa do yè mbè yóó yietí dè wèè bo na de kóo nìtì.

28 Kòò kóo kótì Ediabuu keè bè nàámmè, kòò mièke peike kòò dò: We nyè nha kòtení diè! A yóunè

we ipe dikpáà miéke? N da yému a í yo ditoò, N yému a yèmmè dòmmè. A kàteni ke bo yà dikpànni ndi.

²⁹ Kè Dafitii ò tḗnné ke dò: N dòò ba dèè tu deyeyire? N na bá mbekàà?

³⁰ Kè Dafitii íté onìtì wenwe borè kékote kèbeké otòu m̀òu kòò baa ò tḗnné betòbè do ò nàké tì nti.

³¹ Kè benitibè bem̀ouu keè de kó tináantì, dendè bàmbà nkè tii tuòke Sauri kòo duó nkè bèe yúni Dafiti.

³² Kè Dafitii ò nàké ke dò: Okpàati, a yèmmè báa caàrèné de kóo Fidisitēē. A kóo tōntì, mí, m bo kote kóò kpànnè.

³³ Kè Sauri dò: A báa na kékpànnè de kóo nìtì, a kpaá bemmu, wenwe me ntu okpàrì nwe nè o bíkèmbèntì.

³⁴ Kè Dafiti dò: Mí nha kóo tōntì n tú opecēnti nwe n cice cīētè, ke ð ncēm̀m̀ú ipe, kè diciricirì kàteni yoo mupĩmpĩmm̀ù mam̀ù ke bo pĩ m pièfè mafè,

³⁵ N fè pàte ké dè bèti, kéfietè m pièfè, kè dè wēēteni m bíékè, m pĩ de f̀oníí ké dè poté kékua.

³⁶ N kòu mèè botí yeciricirè nè depĩmpĩnnè, n yóo me ndòò Fidisitēē yie nwenwe kutayóú yie nke yé ò s̀áammè Kuyie nkòbe.

³⁷ Ti Yiè nKuyie nkùù n deeténè diciricirì nè mupĩmpĩmm̀ù kù yó n deeténèmu Fidisitēē yie. Kè Sauri dò: Kote kè ti Yiè nKuyie nda teennè.

³⁸ Mem̀me Saurii duómmè Dafiti o kpàr̀inenti kóò òò ndisòwũ̀ò kó dipiì kóò dàtinné dicĩncĩnk̀ònni.

³⁹ Kè Dafiti túóté Sauri siè kèbáátí dicĩncĩnk̀ònni ìnkè, ò í nna ke bo cente ke yé ò do í dè manténèmè, kénáké Sauri ke dò: N yĩ̀kemu! Kè bèe dè dàté.

40 Kòo túóté mutántènditìmù kɛ̀ta kukó mpeém̄mè kɛ̀tããtɛ̀ yetárè yènùmmù kécṹó o yòrì miɛke kɛ̀pikú o tántènditìmù kékéte kénwetí Kodyati.

41 Kè Kodyati múnke mmó nke tóóntenè Dafiti, wèè tɔ o dɔpikù kòò ni o ìkè.

42 Kòo wénté Dafiti kóò sènkèrì. Dafiti do tú dɛdɔpùmbire nde ke wṹó kòò ìkè wenni.

43 Kè Kodyatii náké Dafiti ke dò: A n wúó ntematè nte ke tɔ kupàati ke kéríní m boràà? Kè Kodoyatii parikè kényú Fidisitɛ̀ɛbe kó yebokè yemou yètè kè dò: A bo yà!

44 Kɛ̀tení kè n duó nha maa ndeĩnkè kó tinòti nè tikpasĩnti.

45 Kè Dafiti dò: F́ nkéríní m borè nè disiè ndi nè kukpãnséú nè dikpãnni, mí mme nkéroo a borè nè ti Yiè nKuyie nyètiri ndi, Mpakɛdaa Isidayɛeribe tũ nwè, a sáá nwè.

46 Ti Yiè nKuyie nda ãnné n nòutè nte yíe, kè m bo da kuó kékéete a yuu. Yíe ntinòti nè tikpasĩnti dɛè yóó pété Fidisitɛ̀ɛbe kó behããpòmbè kécɔ. Kè kutenkù kumou kabɛɛ banté Isidayɛeribe tũmmè Kuyie.

47 Kè Isidayɛeribeɛ banté ke dò ti Yiè nKuyie nyí dɛɛrínè disiè yoo dikpãnni, ti Yiè nKuyie nkuù baké dikpãnni ke di ãnné ti nou miɛke yíe.

48 Kodyati kète diì m̀nni kɛ̀wetinné Dafiti, kè Dafitii cokóo mɛcãã nho ìkè ke bo ò dokénɛ,

49 kɛ̀dɛite ditári dimáà o yòrì miɛke kɛ̀ãnné o tántènditìmù kédooté kébóte Kodyati tĩnni kè ditári taroo, kòò do o nù ìnkè.

50 Mɛ̀mme Dafiti namè Fidisitɛ̀ɛ nè

ditántènditìtári kòò kùò bá ò í tò disiè.

⁵¹ Kè Dafitii cokóo Kodiyati duó dè kékpatɛ Kodiyati siè kóò fèúténè. Kè Fidisitɛɛbɛɛ yà bɛ kóo kperì kumè kécoké.

⁵² Isidayɛeribɛ nɛ Sudaa kɔbɛ kè bɛɛ yà Fidisitɛɛbɛ cokémè, kéuu fekparihúùfè, ké bɛ bɛti kétuɔkenè Kati èi nɛ Ekinɔɔ dɛ ekè. Kè Fidisitɛɛbɛ kó bɛcírìbè nɛnkóo Sadaimmu kó kuce kétuɔkenè Kati nɛ Ekinɔɔ.

⁵³ Isidayɛeribɛ do bɛ bɛti kè dè fuutímu, kè bɛɛ yóu kɛwɛtɛní kɛhéi tinɛntì Fidisitɛɛbɛ kó dikarì.

⁵⁴ Kè Dafitii túóté Kodiyati yuu kékònnè Sedisadɛmmu kétúóté kudadiékù kparìntɛnti kétanne o touku mieke.

Bè bɛnkɛmè Dafiti Sauri

⁵⁵ Dafiti do kəri dìi m̀nni kɛ bo kpannè Kodiyati kè Saurii ò yámu kɛbɛkɛ Abunɛɛ wèè baké bɛhããp̀mbè kɛ d̀: We nte odap̀àà nyie? Kè Abunɛɛ ò t̀nné kɛ d̀: Okp̀ààti, n yí yé wèè ò te.

⁵⁶ Kòo kp̀ààti d̀: Beké kɛyà wèè te dɛ kóo dap̀àà.

⁵⁷ Dafiti kùò dìi m̀nni Kodiyati kɛdɛè, kɛnwɛtiní, kè Abunɛɛ ò k̀tɛnɛ Sauri borè, kè Dafiti kp̀aá t̀ Kodiyati yuu.

⁵⁸ Kè Saurii ò bɛkɛ kɛ d̀: N kóo dap̀àà nha tú we nkó dɛbirɛ? Kè Dafiti d̀: N tú a kóo t̀nti Sɛsɛ wèè bo Bɛtidɛmmu o birɛ ndɛ.

18

Dafiti nɛ Sonnatã bɛ dapɛmè

¹ Dafiti nàkɛnɛ Sauri dìi m̀nni kɛdɛè kè Sonnatã wɛnni p̀nnè Dafiti kperì, kòo yèmmɛɛ ò ta, kòo ò d̀kɛ kɛnd̀onnè ò d̀mè omáà.

2 Nè de kó diyè Sauri ténke í nyie nkè Dafitii wête o cîètè o cice borè.

3 De mònni kè Sonnatã taunnè Dafiti ke yé wè ò dómè ke dònnè ò dómè omáà.

4 Kè Sonnatã dáté o yaàbòrì kéduó nDafiti, kóò duónnè o ããpònyààti nè o siè nè o tãmmù nè o naàkònni.

5 Tipítì timou kè Sauri bè tō nkèè bíékè mudoo Dafitii na kè Saurii ò baá nkòo mbaké behããpòmbè kè benitibè bemou ò dó nè behããpòmbè iwěi yembè.

Sauri mièke do yonkemè Dafiti bè ò sãnte mètè kpéi

6 Dafiti do kùò dii mònni Kodiyati kékonní kè benitipòbè yehékè yemou kabee yènní kéco Sauri, kéndiè nke au ke bie nyebàrè nè debémbénnè terè.

7 Kè benitipòbè diè nke cóú mbetòbè ke tú:

Sauri kùò sikoupi,
kè Dafiti kùò sikoupi.

8 Kè Sauri mièke peike mediè, ò í mpénsirì de kó tináànti ke dò: Bè me nhò duò nsikoupi ke n duò sikoupi, dè kraá sám̀pó nwe kè bèe ò duó ntikpàti.

9 Nè de kó diyè ndi Saurii wèntémè Dafiti fensĩnfè.

10 Kè dèe wenté kè meyèmmè yeime Kuyie ntōnní mèe pĩ nSauri, kòo íté kénharì o cîètè mièke ke pikú o kpānni, kè Dafiti tó nhò bie nkukùtìdùkù ò ò mbie mmèè botí,

11 kòo youte o kpānni, nè o yèmmè mièke ke dò: M bo tã Dafiti kédannè femarife, kè Dafitii yenténè dikpānni kuce mèdémè.

12 Kè Saurii ò yàte ke yé ti Yiè nKuyie ndo ò yóumè kémbonè Dafiti.

13 Kòo túóté Dafiti kéníí mbehããpòmbè tekòupíítè ke bo ò déttinnenè omáà. Memme kè Dafiti nni behããpòmbè kè bè nkərì mudoò.

14 Mudoò ò kərì mùù kó dimàà kè weè nò nke yé ti Yiè nKuyie nho bonèmè.

15 Sauri yà dìì m̀nnì Dafiti ǹmmè o dootit̀bè kòò depe mediè.

16 Isidayeriibe biε bεm̀ou nè Sudaa k̀be kè bè ndó Dafiti ke yé weè bè nimè mudoò miεke.

Dafiti puokemè Mikaadi Sauri kóo sapàà

17 De kó dif̀nkùò kè Saurii náké Dafiti ke d̀: Nte n kóo sapàà mMεdabu, n wè nda duómmu k̀aa bo puoke, mpí n t̀mmú nè dik̀mb̀ùò kénkra nti Yiè nKuyie nkó dikp̀annì. Ò do í d̀ kòò k̀uò o m̀mmuò nke né ndó Fidisit̀ὲbe beè ò k̀uò.

18 Kè Dafiti d̀: N yí tú òm̀u, ti naàm̀nkù í tú k̀makù, ti wuò nyí tú k̀makù Isidayeriibe miεke, kè m̀i bo puoke okp̀àtì kóo sap̀ànàà?

19 Dè t̀̀ke dìì m̀nnì Mεdabu bo yenkemè Dafiti kè Saurii ò duó nhAdidiēdi Abeti Mεodaa ὲi kou.

20 Kè Sauri kóo sapàà nt̀u Mikaadii d̀ke Dafiti kè b̀εε tì nàké Sauri, kè d̀εε o narike.

21 Nè o ỳmmè miεke kòò d̀: M bo wè nhò duó kòò dìì nkè Fidisit̀ὲbeε ò ǹnte. Kuce medérimmè mme Sauri nàkémè Dafiti ke d̀ wèε puoke o kóo sapàà.

22 Kè Saurii náké o kó bet̀mbè ke d̀: Nákénè Dafiti didé borè ke d̀: Okp̀àtì tu ò da d̀mu, tínti o kó bet̀mbè kè ti m̀nke da d̀, yie nképuoke o kóo sapàà.

23 Kòo kp̀àtì t̀mbèε tì nàké Dafiti, kòò d̀: Di ỳmmè dò ndè tu diẁnt̀rì ndi a bo puokemè

okpààti kóo sapàànàà? Nte mí nke í mọke mùmamù m me nyí tú òmòu.

²⁴ Kòo kpààti tũmbèe wètoo kénáké okpààti Sauri Dafiti yè mmù.

²⁵ Kòò dà: Kọtenè kóò nàké ke tú: N yí wanti ò n yietí tipocòntì, n dọ wèe kuọ Fidisitèèbe mbe kèpèite kètóní be tayéí tekòùtè (100).

Sauri do dọ Fidisitèèbe beè ninte Dafiti.

²⁶ Kòo kpààti tũmbèe kọte ké tí nàké Dafiti, kòo ti yie. Bá de kó diyè mu nyí tũ̀̀ke,

²⁷ kè Dafiti nè o kọbe kè bèe kọte kékúọ Fidisitèèbe sikòusídé (200), kètóní be tayéí kédúú nhokpààti, kòo ì kàa. De m̀̀nnì kòo ò duó nho kóo sapàà nkòo puoke.

²⁸ Kè Saurii banté ke dò ti Yiè nKuyie nkuù bonè Dafiti kè Mikaadi o kóo sapàà nhò dọ.

²⁹ Kè Sauri dọke yote Dafiti, ké nhò nìí mmediè.

³⁰ Fidisitèèbe kpààtìbè doké mùù doò kó dimàà nè Isidayeribe kè weè nnọ mmudoò kèpèēté Sauri kó behāāpòmbè iwēī yembè. Kòo yètìrìi feitè mmediè.

19

Sonnatāā kòh́́nèmè Dafiti

¹ Diyèe marì kè Saurii náké o kóo dapàà nSonnatāā nè o kó betũmbè ò dómè kékúọ Dafiti. Sonnatāā né do me ndómè Dafiti mediè nkòo ò nàké ke dò:

² N cice Sauri dọ ke da kuomu, á ndake nanke dikũnweñì, a báá yie nkòo da yà, á nsori.

³ Kè nh ò neinè ke tí kọte a sori kèè bíékè, kè nh ò béinnè a kpéí, káyà ò yóó yĩmè, kè n da náké.

⁴ Kè dèe wenté kè Sonnatāā nsántí Dafiti o cice Sauri borè, koò nàá nke tú: F́́ nhokpààti a báá d̀̀ò

meyei mmamè Dafiti, ò í da dòn meyei mmamè, ò pètìnke dɔ̀ri dè tu a kó mesàà mme.

⁵ Weè kàáté mukũũ nke kùɔ Fidisitẽẽ kè ti Yiè nKuyie nduó nkè Isidayeeribe bè na, kàa dè yà kè dè da narike. Ba nkpréi nte kàa bo dòn meyei nkékuɔ onitisàù? Ba nte kàa sǎ́nté ke dó kékúɔ Dafiti detetirè?

⁶ Kè Saurii yie nSonnatãã kpɛti kébéi nkéyú ti Yiè nKuyie nyètiri ke dò: M báá kuɔ Dafiti.

⁷ Kè Sonnatãã kɔte káyà Dafiti kòò nàkè bè nàkè tii kó dimàà, kòò tɔ kékprɛnnéni tɛcǐtè, kòo wète késɔtè o tǔmmú ò ò mmù pǐ mmè botí.

Mikaadi deetémè Dafiti

⁸ Kè bèe wète késɔtè mudoò kè Dafitii auté o dootitabè kè bèe coké.

⁹ Diyiè marì kè meyèmmè yeime Kuyie ntǔnní mèe pǐ nSauri o cǐtè mièke ke sǎ́ nhò tɔ o kpǎnni kè Dafiti ò bie nkukùtidùkù.

¹⁰ Kè Saurii tãũ dikpǎnni ke bo wènnénè Dafiti kumarí kédannɔ, kè Dafitii yenté kè dikpǎnni tã kumarí kénfũũkú kè Dafitii yè kécoké de kó keyènkè késɔri.

¹¹ Kè Saurii tǔ mbenitibè de kó keyènkè kè bè mbaa Dafiti cǐtè ke bo ò kùɔ dikũnweńni, kè Dafiti pokù Mikaadii ò nàkè ke dò: Kàa í coké ke sòri keyènkè kie mbè naa yóo pike da kuomu.

¹² Ò yí memme kóò cũũ nfenéti, kòo coké kédɛtè o fòmmu.

¹³ Kè Mikaadi túóté tetenkaanitè kédɔú nDafiti dǔù ñnkè kédátinné kubɔkǔnkù te yuu ké tè dàtinné kuyàdkù.

14 Sauri t̄s mbè kè bè bo p̄i nDafiti bè t̄uòkoo d̄ii m̄onni kòo pok̄uu bè nàké ke d̄ò: O k̄on̄ti í naati.

15 Kè Saurii yíé ké bè t̄s nke d̄ò: K̄otenko kóò t̄uóténí o d̄òu ñnkè kè nh ò k̄uò.

16 Kè bè nt̄uòkoo ke s̄s̄ ntetenkaan̄it̄e t̄eè duó o d̄òu ñnkè kè kubòk̄on̄k̄u d̄aátí t̄e yuu.

17 Kè Saurii beke Mikaadi ke d̄ò: Dè ȳime k̄aa n souté mem̄me botí ke yóu kè n dootit̄òu coké. Kè Mikaadi d̄ò: Weè ȳi nh ò yóu, kè n yí ò yóu ò bo n kuò.

Sauri t̄unnemè Dafiti Nayoti

18 Mem̄me Dafiti namè kécoké kék̄ote Damaa Sammuyɛeri borè, kóò nàké Sauri ò d̄òò d̄èè kó dimàà. Kè bèe k̄ote k̄embo Nayoti Damaa temp̄e m̄mieke.

19 Kè bèe nàké Sauri ke d̄ò: Dafiti bo Nayoti Damaa temp̄e m̄mieke.

20 Kè Saurii t̄s nkè bè bo ò p̄ĩní. Bè t̄uòkoo d̄ii m̄onni k̄éyà Kuyie mp̄ãñáañti náam̄bè nè be kóo kóti Sammuyɛeri kè bè nnáá nKuyie mp̄ãñáañti kè Kuyie nYáá mbè p̄i nkè bèe ta Kuyie mp̄ãñáañti náam̄mù.

21 Kè Saurii t̄i kèè k̄éyíé k̄ét̄o mbet̄òbè kè Kuyie nYáá mbè p̄i nkè bèe ta nKuyie mp̄ãñáañti náam̄mù, kòò yíé k̄ét̄o mbet̄òbè mèè máà.

22 Kòò yóu k̄ép̄i nkuce o mámmuò nkék̄ote Damaa k̄etuòkoo tebinte dièt̄e t̄èè bo Seku k̄ebek̄e ke d̄ò: Sammuyɛeri nè Dafiti bè borè? Kè bè d̄ò: Bè bo Nayoti nwe Damaa èi také.

23 Kòò k̄ét̄e k̄emberínè kuce cuokè kè Kuyie nYáá nhò p̄i nkòo s̄òt̄e k̄énnáantoo Kuyie mp̄ãñáañti k̄etuòkenè Nayoti Damaa také.

24 Kε múnκεε dáté o yàtì kénnaá nKuyie mpāānāāntì Sammuyeri ìkè, kédò kénduó ketenkè o tetìrì kuyie nkumou nè keyènkè kemou. Dèè te kè bè nāá nde kó dikotinùù ke tú: Sauri múnke kākému Kuyie mpāānāāntì nāāmbè miēkaà?

20

Sonnatāā teemè Dafiti

¹ Diyìè mari kè Dafitii íté Nayoti Damaa také kékote Sauri bire Sonnatāā borè kòò beke ke dò: N cààrè ba? N dòò òmmē yei nha cice kòò dó ké n kuò?

² Kè Sonnatāā dò: Dende bāá dāò, a í yóó kú, n cice òò í ndòò dèmarè ke í n nàké, ba nte kòò bo n sōnne tii? Dè í bo!

³ Kè Dafitii bēi nke dò: Nè ti Yiè nKuyie nkó diyètìrì m béimmu ke tú a cice yèmmè tì bomu, ò né yému ke dò nti dápú, dèè te kòò í dó kényóu kàa tì keè, a yèmmè yàà bo caàrè. N da nāá ntimóm̄m̄nti nti nè mukūū nti tóké ke dò fēnōnfē nè diōnni ndi.

⁴ Kè Sonnatāā náké Dafiti ke dò: Kàa dó n dāò dè n yóó dè dāòmu.

⁵ Kè Dafiti dò: Nanke tú otānkù pānwè nwe n dò nkémbomu okpāàtì cīètè kè tí wēnné kēdi. A né m pā dinùù kè n ta dikpāà kēnsōri, nanke nè diyìè terì kuyuoku.

⁶ A cice yó m mōntému, kòò beke, a ò nàké ke tú n yāūté f̄ nwe kuce ke kōte Betideemmu n cie, ke bo wēnnénè n cīètè kōbe kè ti fíé iwūō dibenni kó mukūū nkpeyi.

⁷ Kòò yī dè wenni, tìmatì í bo. Kòò miēke mē mpeike, a banté ke dò nhò n dónè mukūū mmu.

8 Benke a n dómè mí nha kóo tǒntì, ke yé a n dǒ̀nè̀mè metaummè ke yu ti Yiè nKuyie nyètìrì. Kè m me ncààrèmu a n kuə a mómmuə nha bá n duó nha cice.

9 Kè Sonnatāā kuónko ke dò: Kuyie mbáá dè tǒnì! Kè n kèè kè n cice dó ké da dǒ̀ dǒ̀ meyei m báá da sǒnne, mí b́í.

10 Kè Dafitii beke Sonnatāā ke dò: Kàa b́í nkàa cice bàanì we mbo n náké?

11 Kè Sonnatāā náké Dafiti ke dò: Kǒtení kè tí kǒte dikpáá.

Kè b́e nei bedé kékǒte.

12 Kè Sonnatāā náké Dafiti ke dò: Nè Kuyie ny-Isidayeriibe tǔ nkù yètìrì, nanke yoo diyie teri dè bo nkááké mi nkè n yááké n cice ḱyà o yèmmè dǒmmè. Kè tìmatì í bo f́ nnè we di cuokè a báa keè tìmatì.

13 Kè n cice me ndó ké da dǒ̀ dǒ̀ meyei, kè n yí da nàké ti Yiè nKuyie nni mpoté mediè. N yóó da pǎmu kuce kàa íté, a bá nyíèkù, ti Yiè nKuyie nni nda bonè kù do bonè̀mè n cice.

14 Kè ò kpáá fòu a nyé ti Yiè nKuyie nda dǒ̀ mèè sàa nkpréi nké n dǒ̀ mesàa nkè m báa kú.

15 Dè kó difǎnkùò á nsǒké ke dǒ̀ri n yaabí mesàa nkè ti Yiè nKuyie nduó nkàa nkòu a dootitǒbè omáa omáa ketenkè ìnkè.

16 Kè ti Yiè nKuyie nduó nkàa na a dootitǒbè beməu, a báa tǒte metaummè mèè bo ti cuokè mí nnè f́, kàa mè tǒte ti Yiè nKuyie nda poté.

17 Kè Sonnatāā duó nkè Dafitii b́í nkéyú Kuyie nyètìrì ḱbenke wè ò dómè ke yé wenwe Sonnatāā ò dómè Dafiti nè o yèmmè meməu ndi.

18 Kè Sonnatāā ò nàké ke dò: Nanke tú otǎnkù pǎnwè kó dibanni ndi. A fiè nnaa yóó nfeímu kè b́e

da mǎnté.

¹⁹ Nankɛ diyiè terì bɛ yóó da mǎntému, a kǎtení a sòò sàri dè diyiè terì kɛncómmú ditāri Esedi také.

²⁰ N naa yóó tǎūmu ipie nyitāāti ii ndɛ bíékè kéfieti n dǎ dɛ,

²¹ kɛtǎ n kóo tǎnti odapàà nkòò nyóó ì tùóténí, kɛ nh ò nàké kɛ yī: Ipie nyí da dɛtirìnɛ, wɛtɛní die nké ì tùóté! Á banté kɛ dò ntìmatì í bo kɛwɛtɛní. Ti Yiè nKuyie mbomu mǐ bɛí.

²² Kɛ mmɛ nnàké n kóo tǎnti kɛ yī: Ipie nyí tóké dɛndɛ, ì bo dɛ ìkè nkɛ, á dɛté, ti Yiè nKuyie ndó á ítému.

²³ Metaummè ti dǎǎmè mí nnɛ fǎ, ti Yiè nKuyie nti wúómmu kɛ yó nyɛ mɛ kpɛí nsǎǎ.

²⁴ Kɛ Dafiti nsəri dikpáà.

Kòo tǎnkù pǎnwèe yènní kɛ bèe ānné dibanni kòo kpààtìi kari kɛ bo di dibanni,

²⁵ kɛnkari o kàri kɛ díri kumarí, kɛ behǎǎpòmbè kóo kótì Abunɛ kàri o také, kɛ Sonnatǎǎ kàri o ìkè, kɛ Dafiti kó mɛfíè nfeí.

²⁶ Sauri í mbéi ntìmatì dɛ yiè kòo yèmmè ndò nkè dè yèmmè ò bo nsǎū omáà ndi, kɛ dɛè te kòò í kǎtení.

²⁷ Otǎnkù yiè dɛrì kòo kpààtì wɛtɛ kɛyà Dafiti kàri feímè kɛbɛkɛ Sonnatǎǎ kɛ dǎ: Dè yīmɛ kɛ Dafiti wee í kǎtení kɛ wɛtɛ kɛ í kǎtení yíe?

²⁸ Kɛ Sonnatǎǎ dǎ: Dafiti n yǎūtému kɛ tú nh ò pǎ kucɛ kòò dǎ kɛkɛtɛ Bɛtideɛmmu nwe, kɛ yetoo,

²⁹ ò m mǎmmu kɛ tú nh ò yóu kòo kɛtɛ kɛ bè mǎkɛ ikuú nyi bɛ cǐɛtè, kòo kóo kótì yɛ nwèe kǎtoo. Ntɛ dɛè te kɛ Dafiti í na kɛ kǎtení okpààtì banni.

³⁰ Kòo kpàtì Sauri miεεε peike Sonnatã kòo ò sãã nke dò: Tematè kó debire fí! N yému ke dò nha tütóté Sese kó debire nde ke dòò a népo! A fei ìnkè nke nè a yǎ kpeyi.

³¹ A nyé ke dò nkè de kóo nìti kpaá fòu a í yóó na kédì tikpàti, tǎ nkè bèe we nni mpínní, ò dò nkékuomu.

³² Kè Sonnatã ténne o cice Sauri ke dò: Ba nkprí nte kòò dò nkékú? Ò cààrè ba?

³³ Kè Sauri youte o kpānni ke bo ò tā, kè Sonnatã banté o cice baa dómèmu kékuo Dafiti.

³⁴ Kòo miεεε peike kòo íté, bá ò ténke í ndi tibandiiti, diyìè déri kpeti. Kòo yèmmèe cààrè mèdiè nho cice sàmúmè Dafiti.

³⁵ Kè dèe wenté kè Sonnatã yè kékote bè wee benné dè betòbè wenwe nè Dafiti ke neínè dedapùmbire,

³⁶ ké dè nàké ke dò: Coké kétúóténí ipie n yóó tãũ ì.

Kòo dapàà ncoké kè Sonnatã tãũ kupie nkè kùu ò sèíté.

³⁷ Odapàà tùòke dìi mōnni kupie mborè kè Sonnatã pīkéké ke dò: Kupie nyí pēēté dendaa?

³⁸ Coké mecãã mbá cómmú!

Kòo dapàà ntúóté kupie nkéwētení.

³⁹ Odapàà nyí nyé tìmatì, Sonnatã nè Dafiti kè bembε me nyé.

⁴⁰ Kè Sonnatã duó nho duokè nè o tãmmù odapàà nke dò: Kpēnné de tecfētè.

⁴¹ Kòo dapàà nkò nkè Dafitii yènní ò do sori dè ditārì píkù, kubakù cànkù bíékè, kénínkú késínnóó Sonnatã ìkè kuce mètãati, kè bèe kóunnè betòbè kékuó mmediè.

42 Kè Sonnatã náké Dafiti ke dò: Kòte kè dè nnaati, a báá yè nti dòò mèè taummè ke yu ti Yiè nKuyie nyètìrì, kù yému de kó metaummè kpéí nkè mè yó mbo sáà nè ti yaábíó.

21

1 Mèmmè kè Dafitii íté kè Sonnatã kò.

Dafiti kòtemè Nòbu ei

2 Kè Dafitii kòte Nòbu ikuó nùtì Aimmèdekì borè. Kè Aimmèdekii ò yà kécokóo o borè nè iyìkè kóò beke ke dò: Dè dòmmè kàa bo amáà bá òmòu í da neínè?

3 Kè Dafiti dò: Okpààtì weè n duó mmutõmmú ke yè m báá yie nkòò mòu nyé ò yè n dòò dè. Dè te kè n yí n kó betõmbè nni mbaa dibòrì mari.

4 A màke mudii mamàà? M pã pèèbè bènùmmù yoo dèterè marè a màke dè.

5 Kè ikuó nùtì dò: N yí màke pèèbè sántíke kòbe, bèè bo, bè bè pã Kuyie nku, m bo na ké bè n da duó nké nsà kàa yé ke dò nha kòbe í duónè benitipòbè.

6 Kè Dafitii ténné ikuó nùtì ke dò: Ti ñ nkè ti kòrì mudòò bè ti baamu benitipòbè, yie nkó kuce tu cénkoo kòku nku yie, ke né cáá nke yé bè tò tii kpàrìmentì bè tì wénkunnemè ikuó yèmmè. Bá kè de kó kuce do í tú kusààkù kù yóó wenkemu bè tò tii kpàrìmentì kpéí.

7 De mònni kè ikuó nùtì ò duó mpèèbè bè do pã bè Kuyie, kè bè ndaké tábùrì ti Yiè nKuyie ncíètè mièke, kè bèè bè daaténí kéceète bepàmbè.

8 Ke ś nSauri kóo nìtì mòu dè bo ti Yiè nKuyie ntaummè tou mièke ke dòrì Kuyie nkuó, kòò yètìrì

tu Doweki, kòo tu Edomiibe botí kou, weè do baké Sauri kó bepecẽmbẽ.

⁹ Kè Dafitii yí kẹbeke Aimmɛdeki ke dò: A í mọke dikpānni marì yoo disieà? Okpàati m̀ péi mmecāã mmecāã mmɛ n yí na ke tùóté n siè yoo kukpàrinenkù tekù makù.

¹⁰ Kè ikuú nùtì dò: Kodiyati a kùò wè kubiriku bè tu kù Tedimenti biriku o kó disie dii bo, ke duó ikuú nenti fōnkúò, ke pũś kuyààkù, kàa dó a bo di ntúóté, diteri marì í bo. Kè Dafiti dò: Duwónnì di, n yí yóó pété dimarì dii pèxéte dii.

Dafiti kàtemè Fidisitẽẽbe èi

¹¹ De kó diyie kè Dafitii sọtẹ kęcokù Sauri kētuokènè Kati kóo kpàati Akiisi cie.

¹² Kè Akiisi tǝmbèè ò beke ke dò: Dè í dò nDafiti nwe Isidayeribe kpàati benitipòbè sòò diè nke sántí wè ke tú:

Sauri kùò sikoupi,
kè Dafiti kùò sikoupirià?

¹³ Kè de kó tinàantì pĩ nDafiti kè kufōwaá nhò auté Akiisi Kati kóo kpàati ìkè.

¹⁴ Kòò dọò omáà wèè yèmmè í naati kénnaante náante ke kúú kúú dicàù kó ideí ìnkè kè tinóntǝũtì yìè ke ọrì o deñfè.

¹⁵ Kè Akiisii náké o kó betũmbè ke dò: Di yàmu onitì yie nyèmmè í naatimè, dè yĩme kè di ò kàtennì m borè?

¹⁶ M mǎnté tiwáátitì nti kè di n tǝní yie mbotí kòò bo ndǝri dewáátèkperè n yìkàà? Yie mbotí báá ta n cĩxè!

22

Dafiti ketémè muceé

¹ Kè Dafitii íté Kati kékote kénsari Adudammu kó kutādènkù. O kó bekótibè nè o kòbe bemou bè tì kèè dii mǎnni kékotoo kóò sǎńké.

² Bèè kó dimàà bo mesémmè miéke nè yebàà nyembè nè dè í naati bè, kè bèe wěnné bemou kémbò sikausinàà (400) kè weè bè baké.

³ Kè Dafitii íté deborè kékote Misipaa Mɔabu tenkè miéke kénáké Mɔabu kpààti ke dò: Yóu n cice nè n yó kè bèe katení kémbò a borè ke baanè m bo bantémè Kuyie nni ndónè tì.

⁴ Kòo bè niité Mɔabu kóo kpààti cǐtètè, kè bè ndè bo kòò sari.

⁵ Diyie mari kè Kuyie mpǎānǎantì náantò Kadii náké Dafiti ke dò: Bá nsari dende, kò nha cǐtètè Sudaa tenkè.

Kè Dafiti íté kékote Edeti kó dikpáà.

Sauri kùòmè Kuyie nkuó niùbè Nɔbu kó dihei

⁶ Kè Saurii mbo Kibeá ke kari tetātè ìnkè mutie mamù déè nke pikú o kpǎnni kòo kó betǎmbè bemou ò murí kòo keè bè yàmè Dafiti nè o kòbe.

⁷ Kè Saurii búi nke dò: Kénténè díndi Bensamεε wuɔ nkòbe! Seseé kó debire bo di dú ndepaa nnè fínyĩ kó depaanaà? Di yèmmè bá ndò nhò yóó dú ndímbe kè di mbaké o tenkarè, kòo di baati iwěĩ? Mpútì!

⁸ Dè dòmme kè di dó ké m bɔ ndimou? Bá di mǎu í n náá nkóo dapàà nnè Dafiti bè taummè. Dè dòmme kè di mǎu í dààte n kpéi nke bo n náké m bire wěnnénèmmè de kóo niti kè bè bo m bɔ, yáa dè í me ndò nyíe?

⁹ De mǎnni kè Doweki Edomiibe botí kou de bo, ke búi nke dò: N sòò yàmu diyie mari Seseé bire kè dè kòto Nɔbu Aimmèdeki Aitubu bire borè.

10 Kòo beé nKuyie nho kpéi nkóò pã tidiiti, kóò duó nKodiyati, Fidisitèè kou kó disiè.

11 Kè Saurii tō nkè bèe pīnní ikuó niùti, Aimmèdeki Nəbu kou nè o naàmùnkù kəbe bèè tu ikuó niùbè, ke bè kàtenní bəmou okpààti borè.

12 Kè Saurii náké Aimmèdeki ke dà: Fó nhAitubu birè, kénté kékeè. Kòò dà: Okpààti, nte mí.

13 Kè Sauri dà: Ba nkpeí nte kè di dó ké m bə nfó nnè Sese birè, kàa ò duó ntidiiti, koò duó ndikpānni, ke beé nKuyie nho kpéi nkòò bo m bə? Mèè dōkàà?

14 Kè Aimmèdekii ò tēnné ke dà: Òmòu bomu a tām̀bè mièke wèè tu onitisàù ke dōnnè Dafitaa? Ò tu a còkù nwe ke weè baké bèè da baa bəmou kè bè ò sãntí a cīètè.

15 Dè yìè dōke ò ketémè m bo beém̀mè Kuyie nho kpéi. N yí dó ke da bə. Okpààti bá n tou ntimatì, mí nyoo n cīètè kou m̀ou, n do í yé ke dō ntimatì bo di cuokè, bá sām̀pó.

16 Kòò kpààti dà: Fó nhAimmèdeki a yóó kúmu, f́ nnè a cīètè təmou.

17 Kòò náké behāãpòmbè bèè ò bàa ke dà: Kuə̀nè Kuyie nkuó niùbè bəmou, bè me nwēnnémè Dafiti nwe koò teennè. Bè do yému Dafiti cootimèmu, bè me nyí n nàké.

Behāãpòmbè mièke òmòu í ndàátí ke bo kááké ikuó niùbè ké bè kùo.

18 Kòò kpààti náké Doweki Edomiibe botí kou ke dà: Kuə̀ be! A báá bè yóu.

Kè Dowekii be wetinné kékuə̀ ikuó niùbè sipisini nè bènùmmù kè bè ã ikuó yààti.

19 Kè Saurii kuə̀ ikuó niùbè Nəbu èi mièke, benitidaabè nè benitipòbè nè ibí nè ibíbénni, inààke

nè sãmmarímúbè, ipe nè sibóó ké dè fèúté demou páíí.

²⁰ Kè Aimmèdeki Aitubu bire kó debire Abiataa weè maa yenté kécoké késónkóo Dafiti,

²¹ kòò nàké Sauri kùòmè ikuó niùbè bemou.

²² Kè Dafitii náké Abiataa ke dò: N sòò yému Edomiibe botí kou Doweki dè bomè ke yóó náké Sauri. Mî te kè bè kùò a kòbe bemou.

²³ Mbo die m borè a bá nyîékù, ti dootitòu omáà ndi Sauri weè dó ké ti kuó mí nnè f̄. M borè dèmarè í yóó da dò.

23

Dafiti deetémè Keidaa èi kòbe

¹ Diyie mari kòò mòu náké Dafiti ke dò: Fidisitèèbe do Keidaa ke éi be diiti.

² Kè Dafitii beé nti Yiè nKuyie nke dò: Kuyie, n dò nkékòte ké bè dokénáà? Kè ti Yiè nKuyie ndò: Kòte kédokénè be káfiete Keidaa.

³ Bèè neínè Dafiti kè bèè ò nàké ke dò: Ti bo die nSudaa èi kè kufōwáá nti bo, ti bo dáátí Fidisitèèbe mbaà?

⁴ Kòò yíe kébeé nti Yiè nKuyie nkè kù dò: Kòte kè n yóó bè nda duómmu kàa bè na.

⁵ Dafiti nè o kòbe kè bèè kòte Keidaa kéta Fidisitèèbe mudòò káfiete be wūṣ, ké bè aute mediè nkédeetè Keidaa èi kòbe.

⁶ Aimmèdeki bire Abiataa do yóó coké dii mōnni ke bo kòte Dafiti borè kèntōmu ikuó nenti bè ṣṣ beénnè ti Kuyie.

⁷ Kè Saurii keè Dafiti tamè Keidaa kébéi nke dò: Kuyie nwe nni nduómmu, ò p̄i nhomáà ndi, ò mè nyiémmè ke ta dihei dii kó yebòrè kpetí ke páké.

8 Kè Saurii báátí nè behããpòmbè ke bo kote képi Dafiti nè o kobe Keidaa eì miéke.

9 Kè Dafitii keè Sauri bàátímè ke bo ò pĩ kénáké ikuó nùtì Abiataa ke dò: Tóní ikuó nentì kè m beénnè Kuyie.

10 Kòo beé nKuyie nke dò: N Yiè nKuyie ny-Isidayeribe tũ nkù, n kèè kè bè tú Sauri bàátí ke bo pi Keidaa eì ke di pònte nè n kpéí.

11 Kòò kàtení, dihei yembè bo m pĩ nkóò duónnaà? Ò bo kàtení kéndònnè n yo kè bè nàámmàà? N Yiè nKuyie nyIsidayeribe tũ nkù n da báammu á n náké. Kè ti Yiè nKuyie ndò: Èè ò kòrinímu.

12 Kè Dafiti dò: Kòò kàtení, dihei yembè bo m pĩ nkóò duónnàà? Kè ti Yiè nKuyie ndò: Èè, bè yóó da pĩmmu kóò duó.

13 De mònnì kè Dafitii íté nè o kobe, bè bo ntùòke sikousikuò (600) kè bèe íté kéta dikpàà kè Saurii keè Dafiti itémè kényóu ò ténke í mpi dihei.

14 Kè Dafiti mbo Sifi kpàà yetãrè Ìnkè, kè Sauri nhò wanti yewe yemou duómè, Kuyie mme nyí nwè nhò duó.

15 Kè Dafiti nyé Sauri ò waàmmè ke bo ò kùò kèmmo Odisaa Sifi kpàà miéke.

16 Diyiè mari kè Sonnatãã, Sauri kóo dapàà nkòto Dafiti borè Odisaa kényáúkunne o kèntì ke dò, ò ntéí Kuyie mbíékè.

17 Kóò nàké ke dò: Bá nyĩèkù n cice Sauri í yóó da ninte, fòò yóó naá nyIsidayeribe kpààtì, kè nni ntú wèè da tũ, n cice ti yému o mómmu.

18 Kè bèe yú ti Yiè nKuyie nyètìrì kétau, kè Sonnatãã kò nho cìètè kè Dafiti nkpaá Odisaa.

Sauri bɛtimɛ Dafiti

¹⁹ Mɛmɛ kɛ Sifi ɛi kɔbɛɛ kɔtɛ Sauri borɛ Kibɛa kɔdɔ nɔkɛ kɛ dɔ: Dafiti sɔri ti ciɛ nke yetɔrɛ ɪnkɛ Odisaa borɛ Akidaa tɔrɛ, kubiriku kubakù cɔnku bɛkɛ.

²⁰ Okpààti, kàa dɔ kɛ bo ò pɪ nha kɔtení, tɪ yóó ò pɪ nke dɔ duó.

²¹ Kɛ Sauri dɔ: Ti Yiɛ nKuyie ndi dɔdɔ mɛsàà ndíndi bɛɛ n kuó mɛsémɛ.

²² Kɔtenɛ kɛyíɛ kɛwɛnní mɛsàà, kɛyà ò borɛ weti weti nɛ wɛɛ ò yà, bɛ n náá nkétú ò ciɪmu mɛdiɛ.

²³ Di yà o sɔrɛ yɛmɔu ò bo na kɛsɔri yɛ, kɛwɛtení kɛ n nákɛ weti weti kɛ tí nneí kɛkɔtɛ, kòò bo diheí ndi tí fiɛ Sudaa botí kumɔu miɛkɛ kòó yà.

²⁴ Dɛ kó difɔnkúò kɛ Sifi ɛi kɔbɛɛ íte Sauri borɛ kɛniitɛ kɛkò mɛɛ ciɛ. Dɛ mɔnni Dafiti nɛ o kɔbɛ kɛ bɛ bo Maɔɔ kó dikpáà kubiriku kubakù cɔnku diyíɛ yìɛnì kɛɛ bɛkɛ.

²⁵ Sauri nɛ o ããpɔmbɛ kɛ bɛɛ kɛ kɔtɛ o wammù kɛ bɛɛ nákɛ Dafiti kòo deke Maɔɔ kpáà tãri kɛnsɔri. Kɛ Saurii kɛɛ kɛ kɛ tũnnɛ o wammù.

²⁶ Sauri nɛ o kɔbɛ kɛ bɛ mbo ditãri pikù kuu, Dafiti nɛ o kɔbɛ kɛ bɛ bo kutɛkù, kɛ Dafiti ndó mɛcãã nke bo yentɛnɛ Sauri. Sauri nɛ o kɔbɛ kɛ bɛ ò duúnnɛ kɛ dɛɛ kɛ dɔ kòó cɛ̀ɛtɛ kɛpɪ.

²⁷ Kòò mɔ̀u tuɔkení kɛnákɛ Sauri kɛ dɔ: Kɔtɛ mɛcãã nFidisitɛ̀ɛbɛ bɛɛ dɔ diheí.

²⁸ Kɛ Saurii kũnnɔɔ Dafiti kó mubɛtimù kɛcuó nFidisitɛ̀ɛbɛ. Dɛɛ te kɛ bɛ yu dɛ kó dibòri kɛ tú Dipatɛtãri.

24

Dafiti yetɛmɛ ò bo kuɔmɛ Sauri

1 Kè Dafitii íté deborè kékote kэмbo Ñankedii yetārè ñnkè.

2 Kè Saurii beti Fidišitēēbe kédeè kékonní kè bèe ò nàké ke dò: Dafiti bo Ñankedii kó dikpáà.

3 Kòo tãátè Isidayeribe miéke benitidaabè mómmambe kè bè mbo sikoupišitããti (3000) kè bèe kote Dafiti nè o kabe be wammù ke sò mbè bo ditāri bè tu di Sitābóó kó ditāri ìkè.

4 Kè bèe tuoke dibòri mari bè tu di Dipebaakèri kuce nù kè kutādènkù makù dè bo, kè Saurii ta ku miéke ke bo yēnke ke sò nDafiti nè o kabe kè bè bo kutādènkù fũ.

5 Kè Dafiti kabeè ò nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie nda nàké dii yiè kpéi dii tùðke, kù do yē nkù yóó da duó ndi a dootitòu kàa ò dòñè a dómè.

Kè Dafiti íté meyoðmmè kékéété Sauri yaàbòri fũ,

6 ò di kéété memme kédeè kòo kōmbùòtìi do mediè nhò kéété mèè kpéi nSauri yaàbòri.

7 Kòo nàké o kabe ke dò: Ti Yiè nKuyie mbáá yie kè n daá n nùtè n yiè nyñkè! Ti Yiè nKuyie nkuù ò tãátè kòò tu okpààti.

8 Dafiti béi memme kéréíté o kabe bá bè í ndòò meyi mmamè Sauri.

Kè Saurii yè kutādènkù késoté o ce.

9 De kó difōnkúò kè Dafitii yènni kutādènkù miéke kēpīkè ke dò: N yiè nhokpààti!

Kè Saurii wētení kè Dafitii nínkú kēsīnnó,

10 kénáké Sauri ke dò: Dè yīme kàa yie mbèè tu n wanti a kó meyi mbe kpeti?

11 A yàmu yíe nnè a nuò ti Yiè nKuyie nda pīmmè ke n duó, bè do n tiémmu kutādènkù miéke ke tú n da kuò kè n da coo nke tú m báá daá n nùtè a ñnkè ke yé ti Yiè nKuyie nkuù da tãátémè kàa tu okpààti.

12 Okpààti wénté n kèéémè a yaàbòrì ke pikú, m me nkèéémè a yaàbòrì maa ke í da kùò, a yàmú n yí dómè ké da kuò yoo n da dòò meyei, n yí da cààrè dèmarè, fṣṣ n wanti ke bo n kuò.

13 Ti Yiè nKuyie nkuù bo ti púté mí nnè fṣ nkuù bo kra n kpànnì, m báá daá n nùtè a ìnkè.

14 Dikotinùù marì tu: Kuyonku bonní benitiyonkubε borè ndε. Mí mme báá daá n nùtè a ìnkè.

15 Isidayεεribe kpààti wanti we? Weninwe a βεtimè mí ndεmácírè, mí nfenacékòfàà?

16 Ti Yiè nKuyie nkuù bo ti púté, kuù bo ti wénté, kù n kónné ké m pate nè fṣ!

17 Dafiti béi ndì m̀nnì kédeè kè Sauri d̀: M bire Dafiti fṣṣ n nàánáà? Kékuó mmediè,

18 kénáké Dafiti ke d̀: A tú onitisàù nwe ke m pēēté, a n wantinè mesàà mme kè n da wantinè meyei.

19 A m benkemu yíe nha n dónèmmè mesàà, ti Yiè nKuyie nni nhānnému a nùtè miεke yíe, a me nyí n kùò.

20 Òm̀ò òṣ í nyà o dootit̀ò kòò yóu kòo íté. Ti yiè nKuyie nda yietí mesàà nha n d̀ò mè yíe.

21 N yému ke d̀ò nfṣṣ yóó di Isidayεεribe kpàti, fṣṣ yóó ti tieke.

22 Di m̀nnì béi nkéyú nti Yiè nKuyie nyètìrì ke d̀ò, a í yóó kuò n cīètè k̀obe nè n yaabí n kũ nkó dif̀nkùò kè n yètìrì kpánné.

23 Kè Dafiti parikè nè ti Yiè nKuyie nyètìrì, kédeè kè Saurii k̀ò. Dafiti nè o k̀obe kè b̀εε ẁεte b̀ε do sori d̀ε dit̀ari ìnkè.

25

Nabaadi yetemè o bo teennèmè Dafiti

¹ Kè Sammuyerii kú kè Isidayeribe βεμου τίí nkòò kammú kédeè kóò kũnné o cie Damaa. Kè bèe deè kè Dafitii ta Panaa kó dikpáà.

² Kè Maãã èì miεke kóo nìtì mǎu dè bo ke mǎke o kperε mediè: Ipe sikǎupísitǎãti (3000) nè sibǎó tekǎupítè (1000) ke sǎ nhò bo Kadimεedi o pecitì kǎĩ kó dibanni.

³ De kóo nìtì yètìrì do tú Nabaadi, kòo pokù kperi tú Abikayεedi kòò ciì ke tú oposáátì, kòo dǎu yie yóu bá ò í yo ditoò ke tú Kadebu naàmùnkù kou.

⁴ Kè Dafitii keè ò bomè Kadimεedi o pecitì kǎĩ,

⁵ kètǎ mbedapàmbè tepítè ké bè nàké ke dǎ: Kǎtenè Kadimεedi kè dǎ yà Nabaadi dí wè nni ndǎu.

⁶ Di ò dǎu nke dǎ: Dibenni ntú disààrì o kpéí. O kperε demǎu kè dèe yie nnè o cǎtè temǎu dèè kó dimàà tu o kperε.

⁷ Di ò nàké ke dǎ: Dafiti tu ò kèè o pecitì kǎibè bomè o cǎtè. O pecεmbe do ti bonè diì mǎnnì Kadimεedi, ti do í bè dǎò meyei mmamè, be kperε marè do í feti.

⁸ Beke be kè bè bo da nàké, ti da báammu ke tú a ti cǎutè tínti a kó betǎmbè ké ti pǎ a mǎke dè ti kpéí nnè o kpéí. Ti kǎtení dibanni ndi a cǎtè.

⁹ Kè Dafiti tǎmbèe kǎte kénáké Nabaadi Dafiti yē mmù, kédeè ké nhò kèrmú.

¹⁰ Kè Nabaadii bè tǎnné ke dǎ: Dafiti Sεsee birǎà? We mme ntú? Tidaatì í sénní yie ntù iiti ti yembè borè.

11 Kè n né bo túóté n kóo pɛ̀ɛ̀ nè n kó menie nnè n kó imaa n waá ndè n tɔ̀mbɛ̀ kpɛ́í nkéduó mbɛ̀mabè n yí yé̀ bèè yènní dàà?

12 Kè Dafiti tɔ̀mbɛ̀ wɛ̀tɛnɪ̀ o borè kóò nàké Nabaadi bè nàké tì timəu.

13 Kè Dafitii nàké o tɔ̀mbɛ̀ ke dɔ̀: Bá wè wèe báátí o siè.

Kè bèe báátí, kòò múnke túóté o kpɛri, kè benitibè sikəusinə̀ (400) báátí kóò neinə̀ kè sikəusidé (200) nkpráa ke baa tinɛnti.

Abikayɛedi teemmè Dafiti

14 Kè Nabaadi kó betɔ̀mbɛ̀ kóò mə̀u kɔ̀tɛ kénáké Abikayɛedi Nabaadi pokù ke dɔ̀: Dafiti bo dikpráa ndi ke tɔ̀nni benitibè kè bè dɔ̀u nti cice kòò bè bàao.

15 Dɛ kó benitibè me ndo ti dɔ̀ò mesàà mmɛ ti do bè bonè dii mɔ̀nni dikpráa, bè í ti dɔ̀ò meyei mmamè. Ti kpɛɛ marè me nyí feti.

16 Keyènkè nè kuyie mbè do ɔ̀ ndò nti kó kuduotí nku ké nti kánké sáà, ti do bè bonè yèè mərə̀ ke cɛ̀mmú ti pe.

17 Dɔ̀ò a yóó namè, ti yé̀mu ke dɔ̀ mmɛyei nyóó tuəkɛnɪ̀ ti cice nè o cɛ̀tɛ̀tɛ̀ tɛ̀məu. Ò me nyóumu bá ò í yo ditoo, ti í yóó dáátí kóò nàké tìmatì.

18 Kè Abikayɛedii coké mecãã nkétúóténí pɛ̀ɛ̀ sikəusidé (200), menaà nkó tidəutì tidétì, ipe inummù ì̀ bènné, tidiitì tì̀ cìe nkuyò̀rikù, fínɪ̀ kó yɛ̀be yekperè, siyuu tekòutè (100), fikíe kó yɛ̀be kó yekàtindà sikəusidé (200), ké dè toú nsãmmarímú.

19 Kòò nàké o tɔ̀mbɛ̀ ke dɔ̀: Niiténè kè n yó ndi tũmmu.

Bá ò í n nàké tìmatì o dɔ̀u Nabaadi.

20 Kòò deke o sãmmarímú kénkerí ditārì fũ̀, Dafiti nè o kəbe kè bè kéri koò wetíní, kòò bè conè.

21 Ke s̄ nDafiti naà nhomàà ke tú: Detetirè nde n sòò bàamè onìti yie nkó iwũ ã dikpàà miēke bá f̄maf̄e í nfetaà? Nh ò d̀ò mèè sàà nhò me nni nyietí meyei.

22 Kè dè naa yóó wenté kòo nìti kpaá bá omàà Nabaadi c̄f̄ètè miēke ke f̀òu Kuyie nni mpoté mediè.

23 Abikayedi yàní dìi m̀nnì Dafiti kécúténì mecãã nho s̄mmarímú ìnkè kédò Dafiti ìkè kénínkú kés̄innó o ìkè,

24 ke béi nke d̀ò: N yìè mm̄i te meyei! N yìè, yóu mí nha kóo t̄ntì kè n da béinnè, kénté n náàntì.

25 A bá ndake Nabaadi kpeti, kuyènkù nku, kéndònnè o yètìrì tumè Nabaadi, o yuu í bo. N yìè mí nha kóo t̄ntì n do í yé a t̄nnímè benìtìbè ti borè.

26 Ti Yiè nKuyie mbomu kàa bo, ti Yiè nKuyie nyí yóu kàa kùò onìti ke p̄ite a dootit̄bè nè bèè kó dimàà d̀ó a kó meyei nnè Nabaadi bè nwē nkunasãã kùmàà.

27 N yìè c̄uté yep̄arè n da t̄nì yè kè dí totí f̄ nnè a t̄mbè.

28 N da báammu a n c̄f̄è n yei, n yému ke d̀ò nti Yiè nKuyie nyóó da duó ntikp̄àti f̄ nnè a c̄f̄ètè ke yé a kpammè kuù kpànnì nè m̄wetímmè. Òmòu í yóó yà a kó meyei nha f̀òmmu mumòu miēke.

29 Kòò m̀òu ité ke da beti ke bo da kuò, a Yiè nKuyie nyó nk̄nkému a f̀òmmu s̄ãã ké mm̀u s̀rì ku borè, kédootóo m̄détimè a dootit̄bè f̀òmmu bè ãã dootóo mèè botí dit̄rì nè mut̄ántèndit̄im̀.

30 Kè ti Yiè nKuyie nda d̀ò dìi m̀nnì mesàà nkù yē nkù yóó da d̀ò mè, kàa di Isidayeribe kp̄àti.

31 Kuyie mbáá yóu kè t̄imatì nda k̄ónnè a yèmmè miēke, yoo dè ns̄ nha kùò òmòu ke bo p̄ite. N yìè,

kè ti Yiè nKuyie nda dɔ̀ d̀i yìè mɛsàà nha yé n kpéí.

³² Kè Dafitii ténne Abikayɛɛdi ke d̀: Ti Yiè nKuyie nyIsidayɛɛribɛ tũ nkù yètìrì ndeu, kuù da ínni kàa n conè.

³³ M múnke da daummu nè mutõmmú f́ nwèè pèté meyèmmè sààmè ke m pèité n na nkùòmè benitibè ke pèite!

³⁴ Ti Yiè nKuyie nyIsidayɛɛribɛ tũ nkù bomu, kuù m bàa, kè n yí da d̀ d̀ meyei. Kàa do í kàtení mɛcãã nké n co, diyìè na nyóó yènni kòo m̀u í kraá bá òmáà Nabaadi c̄t̄t̄ ke f̀u.

³⁵ Kòo c̄ut̄ Abikayɛɛdi do p̄n̄i yèè p̄rè kóò nàké ke d̀: Kò nke dè nnaati n kèèmu a báamm̄i ke ì c̄ut̄ nè diwèi.

Nabaadi kumè kè Dafiti puoke Abikayɛɛdi

³⁶ Abikayɛɛdi tũ̀ke d̀i m̀nni o c̄t̄t̄ kénsó nNabaadi d̀̀ri dibanni dierì móm̄m̀nni dikp̄at̄ibanni. Kè diwèi ò bo mediè nkòò yã menàà nke muó nhò í nhò nàké t̄mat̄i.

³⁷ Kòò m̄baa kòo naà mm̄nt̄e dikũnweñni kòò né ò nàké. Nabaadi kèè d̀i m̀nni de kó tin̄aant̄i kè d̄e ò kpeí mediè mbá ò í nna ke namp̄e.

³⁸ Kè dè mm̄ke yewe t̄p̄it̄t̄ kè ti Yiè nKuyie nhò poté kòo kú.

³⁹ Dafiti kèè d̀i m̀nni Nabaadi kumè kés̄ante Kuyie nke d̀: ti Yiè nKuyie n da s̄ant̄i f́ nwèè ti p̄ate mí nnè Nabaadi wèè do n s̄áá. F́ nwèè m pèité kè n yí ò d̀ d̀ meyei, f̄s̄ duó nkòo yei ndo o yuu ñnkè.

Kè Dafitii deè k̄t̄ mbenitibè kè bè bo nàké Abikayɛɛdi ke d̀ ò d̀ kóò puoke.

⁴⁰ Kè bèe tuoke o cie Kadimɛɛdi kóò nàké ke d̀: Dafiti wèè ti t̄nni ke tú á k̄too kòò da puoke.

41 Kè Abikayeedii nínkú késínnóò be ìkè ké bè nàké ke dò: Mí nho kóo tǎntì n yiemmu ke bo naá nho daakù kénhou o tǎmbè naàcèi.

42 Kòo íté mecǎǎ nkédeke o sǎmmarímú kòo kó benitipotǎmbè bènùmmùu ò cíe. Memme kè Dafitii ò puoke.

43 Ke sǎ nDafiti po Ainǎammu Sisedeedi kou, bedé kè bèe naá nho pobè.

44 Dafiti pokù ketiwè Mikaadi Sauri kóo sapàà, Saudi do ò duó mPaditi nwe Dakaisi bire Kadimmu kou.

26

Dafiti coommè kuce medérímè Sauri

1 Memme kè Sifi eì kabee kote kényà Sauri Kibeá kòo nàké ke dò: Dafiti bo Akidaa tǎrì ìnkè kubiriku také.

2 Kè Saurii báátí kénèinè behǎǎpǎmbè kperibè sikǎupísitǎāti (3000), kè bèe kote Sifi kpàà Dafiti wammù.

3 Ke bii báté Adidaa tǎrì ìnkè kuce také. Kè Dafiti mbo dikpàà kékeè Sauri kèróomè ke bo ò bèti,

4 kè Dafitii tǎ mbenitibè kè bèe paaté kébanté Sauri kèróomè weti weti.

5 Kòo kote bè báté dè képaaté Sauri nè Abunee Nee bire behǎǎpǎmbè kóo kóti bè dǎu dè, kè Sauri dǎu de cuokè kè benitibè ò cǎèèe.

6 Aimmèdeki Itiibe botí kou nè Abikaii Dafiti tǎũ Seduya bire Soabu nantè kè bè neínè Dafiti kòo bè beke ke dò: Di miéke we mbo n neínè kè tí kote Sauri kari? Kè Abikaii dò: M bo da neínè kè tí kote.

7 Kè bèe nei kékote Sauri kari keyènkè kè Sauri duó de cuokè, kòo kpǎnni cùóké o yuu také Abunee nè difinni kè bè duó koò fité.

8 Kè Abikaii náké Dafiti ke dò: Kuyie nkuù da duó nyíe nha dootitùu yóu kè n kote kótúóté o kpānni kòò tã kédannè ketenkè kuce mèmáà sànnèmu m báá yíe medérimè.

9 Kè Dafiti dò: Yóu we, báá ò kùò, ti Yiè nKuyie nyí yóó yóu wèè kùò okpààti kù tããté wè.

10 N da náámmu ti Yiè nKuyie mbomu, kuù yè o mōnni ò yóó kúmu, o kōmu yoo wèè kú dikpānni marì mièke.

11 Ti Yiè nKuyie mbáá yóu kè n kuò okpààti kù tããté wè, yóu kè tí túóté o kpānni dīi cùóké o yuu také nè meniè nkó didènni dīi duó o také demáà kéíté.

12 Kè Dafitii túóté Sauri kpānni o yuu také nè meniè ndènni kéíténè, òmòu í nhènte, òmòu í mbè yà, òmòu í ndake dèè dòòri. Ti Yiè nKuyie nkuù do bè bōnté munòndōmmú cèémù.

13 Kè Dafitii íté késénté kubiriku kédeke kécómmú ditāri ìnkè medétimè,

14 kèpīèké Sauri tīnni bíékè kényú Abunee Neè bire. Kè Abunee ò tēnné ke dò: Weninwe wèè wèkí memme ke kōnnè okpààti?

15 Kè Dafitii o tēnné ke dò: Dè í do nfṣṣ tu oni-tidòùà? Isidayeeribe mièke we nda dōnnè? Dè yīme kàa í baa a yiè nhokpààti mesàà? Òmòu weè kàtení ke bo ò kùò.

16 A dòò dè í wenni, ti Yiè nKuyie mbomu di dò nkékúmu dimòu di í baa mèè kpéi mmesàà ndi yiè nhokpààti ti Yiè nKuyie ntããté wè. Wénté okpààti yuu také o kpānni nè o dénni dè bore?

17 Kè Saurii banté Dafiti tammè ke dò: Fṣṣ n nàánáà? Kè Dafiti dò: Mīnwe okpààti.

18 Kòo béi nke dò: Okpààti, dè yīme kàa m bètì? N da cààrè ba?

19 Okpààti n da báammu kénté n dó ké da náké ti. Kè ti Yiè nKuyie nkuù yē nha nni m beti kuù còuté m pānni kébónkùnne ku miéke, kè benitibè me nni mbɛ ti Yiè nKuyie mbè cōs. Bè m bêtimu yíe ndihèi ti Yiè nKuyie nduó ndi ku kòbɛ, ke bo duó nkè n fíé yebókè.

20 N yí dó kékú dikpàà kéndétirìnè n Yiè nKuyie. Okpààti dè dòmmɛ kàa m bèti opaaawaà nhō mbetímè tenahéitè yetārè ìnkè mí nfenacékòfè.

21 Kè Sauri dò: Wēténí m birɛ n ténke í yóó da dǎò meyei, a mè nni ncoommè ke nyènkè. N dǎò ke dǎò nwèè yèmmè í naati wènwɛ. N yetému mediè.

22 Kè Dafiti dò: Okpààti nte a kpānni diɛ, a tǎmbè kòò mǎu bo na kékòténí ké di tùóté.

23 Ti Yiè nKuyie nyietí bá wè o dǎòrìmè nè o sàà. Ti Yiè nKuyie nda ānnému n nǎùtè miéke yíe kè n yete m bo da daámmè tenǎùtè ke yé ti Yiè nKuyie nkuù da tǎātémè.

24 N wènté mèè botí a fòmmu dèmarè diɛrè, ti Yiè nKuyie mme nwénté n kōmu ké nni ndɛɛrí nè meyei mēmǎu.

25 Kè Saurii béi nke dò: Kuyie nda dǎò mesàa m birɛ Dafiti kàa dǎò dè dèe yie. Ò béi mɛmmɛ kédeè kè Dafiti sǎóté o cɛ, kè Sauri kò nho cǐtè.

27

Dafiti cokémè ke kàte Fidisitēēbe cie

1 Kè Dafiti ntotí o yèmmè ke tú bá nè dùì yíè Sauri yó n nintemu, n yí mǎke m bo yīme kè n yí cokému ke kòte Fidisitēēbe cie kòò yenténè, kòò n yóu mubètímù Isidayɛeribe tenkè.

2 Mɛmme kè Dafitii íté nè o kòbɛ sikòusìkuò (600) kékòte Mǎki birɛ Akiisi Kati kpààti borè.

³ Kε bií báté kέmbo Kati Akiisi borè bá wè nè o c̄fètè k̄abe, Dafiti nè o pobè bedé Ainnɔammu Sisedɛedi èi kou nè Abikayɛedi Nabaadi Kadimɛedi kou wèè ku o pokù.

⁴ Kè Saurii keè Dafiti bo mè Kati kέyóu, ò ténke í nhò bètì.

⁵ Diyìè marì kè Dafitii náké Akiisi ke dò: Okpààti kàa yiemmu ke n c̄outé m p̄a ketenkè tɛheitè matè kè nní mbo, ba nte kè ti bo nwē nke bo dikpààtìhèi miεke.

⁶ Dε kó diyìè kè Akiisii ò duó nSikidaa èi. Dεε te kè dε kó dihèi naá nSudaa kpààtìbè kperi nè yíenní.

⁷ Kè Dafiti mbo Fidisitɛ̄ɛbe tenkè ke dò dibenni òimáà nè betààbè bènàà.

⁸ Kε bo Sikidaa ke dokùnè bèè do bo dε kó ketenkè, kέp̄onte Kesuriibe nè Kidisiibe yoo Amadesiibe bèè do dè bo nè òimònni Suudi bíékè ke bií tuak̄enè Esibiti èi.

⁹ Kè Dafiti nkàù benitìbè bεm̄ou, benitidaabè nè benitipòbè bá ò í nsùó nhòm̄ou kέhèi iwũó s̄amp̄óì nè idiεyì, s̄ammarímúbè nè yòyóbè nè tiyààtì. Kòo konní wèè k̄ate Akiisi borè.

¹⁰ Kè Akiisi ò beke ke yī a p̄ònte ãmbe yíε? Ò dò: Sudaa èi kubakù yóu, kòo mε ndó ò dò: Yedamediibe yoo ò dò: Keniibe èi kubakù yóu.

¹¹ Dafiti do ã̄ í nkonnènní Kati òm̄ou ofòuwè, onitid̄òu yoo onitipòkù bè yàà bo náké Akiisi timatì ke dò: Nte Dafiti d̄òòmè. Dafiti borime do mε ndò nhò bo dii m̄ònni Fidisitɛ̄ɛbe tenkè.

¹² Kè Akiisi nhò tá mediè nkéntú nè o yèmmè miεke Dafiti k̄abe Isidayɛeribe ténke bá nhò dó, ò bo ntú o kóo t̄òntì s̄áà.

28

¹ Diyìè mari kè Fidisitɛ̀ɛ̀bɛɛ wɛ̀nnè dihã̀p̀ònt̀f̀nnì òmáà ke bo dokénè Isidayɛeribe, kè Akiisii náké Dafiti ke d̀: F́ nnè a k̀bɛ di bo n nɛinè mudoò.

² Kè Dafiti d̀: Okpà̀tì n yiemmu, a mómumu nha bo yà m bo d̀ò dè. Kè Akiisi d̀: Dè wenni f́ò̀ yò ntú n kóo bàrì sáà.

Sauri yumè onitipòkù wèè bourí kunùbokù

³ Dè do ś nSammuyɛeri kumu, kè Isidayɛeribe bɛm̀ou k̀ari o kũũ nke dèè koò kũnné Damaa. Kè Saurii kuò bèè bourí tinùbootì Isidayɛeribe miɛke.

⁴ Diyìè mari kè Fidisitɛ̀ɛ̀bɛɛ tí mbɛhã̀p̀ònt̀f̀nnì kébáté Sunɛmmu, kè Saurii tí nho k̀bɛ kè bèè kari Kidiboa.

⁵ Kè Saurii yà Fidisitɛ̀ɛ̀bɛɛ ã̀p̀ònt̀f̀nnì kè kufõwáá nhò auté kòo kãm̀b̀ù̀t̀t̀i nduò.

⁶ Kòo beé nti Yiè nKuyie, kù me nyí nhò tɛ̀nné bá nè tid̀ùnt̀i miɛke yoo bá nè idíítí kó mubəmmù yoo kùu duó nkè ku pã̀nã̀ànt̀i náànt̀ò m̀ò ò béinnè.

⁷ Kè Saurii náké o ã̀p̀òmbè ke d̀: Waánnènní onitipòkù wèè bourí kunùbokù kè n k̀tɛ kòò m pã̀. Kè bèè ò náké ke d̀: Òm̀ò bo ã̀Ndoo.

⁸ Kè Saurii ceete tiyà̀t̀i kénɛinè o tɔ̀mbè bèdébè, kè bèè k̀tɛ ã̀Ndoo, kétuòkoo keyènkè kòo náké onitipòkù ke d̀: N d́ a n yú ocù m̀ò nwe kè nh ò beke tìmatì, kè n da náké ke yí a yú wè, a we nyú.

⁹ Kòo nitipòkùu ò tɛ̀nné ke d̀: A yému a mómumu nSauri kùòmè benitìbè bèè yu becírìbè Isidayɛeribe tenkè miɛke, yáa a d́ ké n dímmu ké n kuò?

¹⁰ Kè Saurii ò tɛ̀nné ke d́: Ti Yiè nKuyie mbomu, m̀i béi nke tú a bá nyĩ̀k̀ù tìmatì.

11 Kòo nitipòkù d̀: N d̀ nké da yú we? Kòo d̀: Á n yú Sammuyɛeri.

12 Onitipòkù yàní dìì m̀nnì Sammuyɛeri kékuónko ke d̀: Dè yĩme kàa n souté? F́ nSauri.

13 Kè Sauri d̀: Bá nyĩèkù, f́ ncénke n náké a yà mù. Kòo d̀: N yà kukúkéyántíkù makù nku kè kù yènní ketenkè mièke.

14 Kè Sauri d̀: Ò d̀omme? Kòo nitipòkù d̀: N yà odakótì nwe kòo dàátì kuyaàbòrikù.

Kè Saurii banté Sammuyɛeri nwe mè, kénínkú késĩnnó o ìikè.

15 Kè Sammuyɛeri náké Sauri ke d̀: A n kònnè ba nkprí, ke duó nkè bè n yuní? Kè Sauri d̀: Dè n dimu mediè, Fidisitèèbe beè ò do mudò, kè Kuyie nni ndèténè, kù í duó nkè ku pãanáàntì náam̀bè kóo m̀u bo m béinnè yoo kù m béinnè tidouh̀ti, kè n né da yuní kàa bo n náké n d̀ nkédòòmè.

16 Kè Sammuyɛeri d̀: A né m bekù ke yè mba, kè nsà kè ti Yiè nKuyie nda bùtinné ke naá nha dootitòu.

17 Tì Yiè nKuyie ndòò kù sòò n nàké tì nti, kè n da náké ke tú kù còuté tikpàti a borè ke duó nDafiti.

18 A í yie nkù yè mmù ke bo ku Amadesiibe bemou, deè te kè ti Yiè nKuyie nda d̀ò memme yíe.

19 F́ nnè a nìtibè di bo Fidisitèèbe nou mièke nke, nanke f́ nnè a bí di bo konní m borè kudònkù, kè Fidisitèèbe na Isidayɛeribe kó dihãpòntĩnnì.

20 Sauri kèè tìi náàntì kè kufòwaá nhò auté kòò do. Ò ténke do í m̀ke muwèrimú ke yè ò do tũmmè ke yàà yíennè ò í di m̀mamù.

21 Kòo nitipòkùu katení o borè kèyà kufòwaá nhò autémè kòò nàké ke d̀: Mí nha kóo t̀ntì n yiemmu

ke cɪnne m buu ke dɔ̀ a m beke ti.

²² Múnkeε kénté mí nha kóo tǔnti n dɔ́ ke da náké ti, yóu kè n da waanńi mudii sám̀pó kàa di kèpété muwērímú kèna kékété kuce.

²³ Kè Saurii yete ke dɔ̀ ò báá di, o tǔmbè nè oni-tipòkù kè bèe yetoo, kòo mbo kényie nkéíté ketenkè kékari dikàrì ìnkè.

²⁴ Kòo nitipòkùu coké mecãã nkékuo dinaadabii ò do dùnne di kéwaá mmuyuo nkéãnte kékake yekàtìndà,

²⁵ kéduó nSauri nè o tǔmbè kè bèe cááké kédeè, kékò nde kó keyènkè.

29

Fidisitɛ̀ɛbe bètimè Dafiti

¹ Kè Fidisitɛ̀ɛbeε tí mbeháãpòmbè bemou kénkari Afeki kè Sauri kàri Sisedeεdi ke tókénè tebinte.

² Kè Fidisitɛ̀ɛbe kpààtìbè mabè ni yetĩrè sikoupi kpeye kè betòbè ni sikou kpeye. Dafiti nè o kòbe bèè cíenko okpààtì Akiisi kè bè tũnní.

³ Kè Fidisitɛ̀ɛbe ããpòmbèε beke ke dɔ̀: Ebedeebe bie nkpeti dòmmε? Kè Akiisii bè tɛ̀nné ke dɔ̀: Dafiti nwe Isidayeεribe kpààtì Sauri kóo tǔnti, nè ti bomè yebie mbo ntùòke yèdéè, m me nyí yà meyei mmamè ò dɔ̀ mè.

⁴ Kè Fidisitɛ̀ɛbe ããpòmbè iwẽĩ yembè miεkeε peike Akiisi kè bè dɔ̀: Be ti de kóo niti kòò kote kэмbo a ò duó ndii èi miεke, ò báá ti neinè dikpànni, ò yàà bo kónté kènaá nti dootitòu. Ò yóó yĩme nè o yiè nkè bèe wɛ̀te kénarike? Dè í tú ò kùò dii mònni ndi ti kó benitibàà?

⁵ Di báá yè nweè Dafiti nwemè benitipòbè sòò cèètemè kéndiè nke au ke tú:

Sauri kùò sikòupí,
kè Dafiti kùò sikòupíí.

⁶ Kè Akiisii yú Dafiti ke dò: Ti Yiè nKuyie mbomu, a dàòrìmè mèè sùè kè n da pénsìrì ke dó a na nni nnéìnè dikpànni ke yé nè a tùòkení dùi yiè m borè m mu nyí yà a kó meyi mmamè. Fidisitɛ̀ɛ̀be kpààtìtũmbè me nyí da dó.

⁷ Nè de kpéí nkò nkè dè nnaati, kàa báá í mbe miɛke.

⁸ Kè Dafitii ò beke ke dò: N càke ba okpààti? Nè n kòtènimè a borè nda dòò ba? Dèè te kàa tu m báá da neìnè kè tí kòte kékpannè a dootitòbè.

⁹ Kè Akiisi dò: N yému ke dò nha í càke dèmarè, mí nkpeí nha dò nKuyie ntãnni ndi kè n da dó. Fidisitɛ̀ɛ̀be kpààtìtũmbè beè yete ke tú a báá bè neìnè dikpànni.

¹⁰ Nanke dikũnweñni sèi dí báátí f́ nnè a kòbe bèè da cienní, kè diyie yènní dí kété.

¹¹ Kè Dafitii báátí dikũnweñni sèi nè o kòbe kékété kénkũnti Fidisitɛ̀ɛ̀be eì, kè Fidisitɛ̀ɛ̀be bie kòri Sisedɛedi.

30

Dafiti dokénèmè Amadesiibe

¹ Diyie tãánni yiè Dafiti nè o kòbe kè bèe tuòkoo Sikidaa Sudaa tempɛ ndiyie yìèní kèè bíékè, kénsó nhAmadesiibe bè do ke pànte diheì ke dèítè ke cóu,

² ke pĩrmú benitipòbè nè ibí nè bèè tú bèè màke be kperè nè bèè tu beçìrìbè bè do í kuó nhòmòu mesémmè bè do bè pĩrmú maa ndi kèpɛ̀ɛ̀ténè.

³ Dafiti nè o kòbe kè bè ntùòkoo ke ś mbè pànte diheì ke pĩrmú be pobè nè be bí inìtidaaì nè inìtipòì.

4 Dafiti nè o kɔbe kè bèe tiité didabònɔnì kénkuò nkécĩrime.

5 Bè múnke do pĩnèmu Dafiti pobè bedé Ainɔammu Sisededi kou nè Abikayedi Nabaadi Kadimededi kou kóo kúpokù.

6 Kè Dafiti kɔbe bè pĩnmú bèè kó ibí initidaaì nè initipòì kè be miεkeε ò peike, kè bè ndó kóò bùótí yetárè kékuɔ, kòo kɔmbùòti nduò mediè nkè ti Yiè nKuyie nhò duó ndikɔmbùò.

7 Kòo náké ikuó niùti Abiataa Aimmèdeki bire ke dò: Tɔní ikuó nenti bè ɔɔ beénnè ti Kuyie.

Kè Abiataa ti nhò duó.

8 Kè Dafitii beé nti Yiè nKuyie nke dò: Kuyie nkè n tũnne de kó benitibè bèè me nti pònte m bè nĩntaà? Kè ti Yiè nKuyie ndò: Tũnne be kàa yóó bè nĩntemu kédeεté a kɔbe.

9 Kè Dafitii pĩ nkuce nè o kɔbe sikɔusikuò (600) kétuɔke kukó mBesɔ.

10 Kè benitibè sikɔusidé (200) òu ke í na ke bo sénté kukó ké nkpaá kè Dafitii sɔté nè besɔmbe sikɔusinàà (400).

11 Kè behããpòmbèe yà Esibiti kóo dapàà mmòu dikpàà miεke, kóò tɔní Dafiti borè, kè bèe ò duó mpéè nè fĩnyĩ kó yebe nè menie

12 nè fĩnyĩ kó yebe kperè siyɔ sidsi, kòo cááké kényà képété muwèrimú. Ò do í di dèmarè iyie nyitãati, deyènnè dètãati.

13 Kè Dafitii ò beke ke dò: A tú ñnkubotí kou? A bonní de? Kòò dò: N tú Esibiti kou nwe, Amadesiibe botí kou mòu kó kudaakù, ke muɔke kòò n dootóo, dè màke yíe nyewè yètãati.

14 Tí sòò pònte Sudaa tempè ndiyiè yìèní kèè bíékè Kèdètiibe nè Kadebu botí kɔbe kécóu nSikidaa kó dihei.

15 Kɛ Dafiti dɔ̀: A bo yie nké n niité de kó benìtìbè boràà?

Kɛ de kóo nìtì ò tɛ́nné ke dɔ̀: Kàa béi nke yu Kuyie nyètìrì ke yĩ a í yó n kuɔ, a me mbá n duó n yìè, n da niité be borè.

Dafiti kùàmè Amadesiibe

16 Mɛ̀mɛ kè weè nìtì niité Dafiti Amadesiibe borè kè bè ntuɔkoo ke sɔ́ mbè pité de kó kutempɛ nkumɔu miɛke ke ãnné dibanni nè bè éíní dè Fidisitɛ̀ɛ̀be ciɛ nè Sudaa ciɛ ke yo nke yɔ̀.

17 Kɛ Dafitii bè poté weti weti ké bè auté de kó diyìè kɛntɔ̀ kétuɔkenè diwentírì tɛ̀rì kó kuyuoku, òmòu í nna ke cooté kè dè í tú bedapàmbè bèè do dèke yòyóbè kécoké.

18 Kɛ Dafitii fietɛ Amadesiibe do éí dè kó dimàà kéfietɛnè o pobè bedé.

19 Bè í mmònté be kòò mɔ̀u, ibí nè bekótìbè, inìtidabí nè inìtipobí, bè mu ndo í nampɛ bè éí dè kó dèmarè. Kɛ Dafitii dè tɔ̀nì demɔ̀u.

20 Kɛ Dafiti tɔ̀mbèè kpaakenè Amadesiibe kó iwũɔ̀ iyɔ̀nyì nè idieyì ké nyì cɛ̀mmù ke tú: Nte Dafiti éí dè.

21 Kɛ Dafitii wɛ̀tɛ o kɔ̀be sikɔ̀usidé (400) bèè do òu ke kpaá kukó mBesɔ̀ borè, kè bèè kàtení kóò co nè o kɔ̀be bèè do ò nɛ́inè, kè Dafitii tóónko ké bè dɔ̀u.

22 Kè behã̀pàmbè bèè do ò nɛ́inè be miɛke kè benitìyonkubɛ nè itookperì yembè kè bè dɔ̀: Bè do í mè nti nɛ́inè mè ti báá bè pã ti éíní dè kó dèmarè, tí bè duó mbɛ pobè nè be bí máa kè bèè íté.

23 Kɛ Dafiti dɔ̀: N kɔ̀be báá dɔ̀nè mɛ̀mɛ ti Yìè nKuyie nti duó ndè, kuù ti kánké ke ti dɛ̀tɛ̀nè ti dootitabè bèè pònte Sikidaa.

24 Òmòu í yóó yie ndi kpeti.

Wèè kàtɛ dikpànnì nè wèè bàa tinentì

bè yóó bè totí kè dè mmàmu,
bè yóó wɛnné kɛtotímu.

²⁵ Nè de yiè ndi Dafiti duómme de kó ikuó
Isidayɛeribe kè ì kpaá bo nè yínní.

²⁶ Kè bèe konní Sikidaa kè Dafitii deite bè eí dè be
dootitabè cie kɛpā o népobè Sudaa boti kó bekótibè
ke dā: Ntonè ti dèite ti eí dèè mieke nke ke di pā.

²⁷ Kòo pānè Betɛedi eí kó bekótibè nè Damoti eí
kòbe bèè bo Nɛkefu tempē nnè Yatiidi eí kòbe.

²⁸ Nè Adoee eí kòbe nè Sifemoti eí kòbe nè Esitimoo
eí kòbe,

²⁹ nè Dakadii eí kòbe nè Yedamediiibe nè Keniibe,

³⁰ nè Odimaa eí kòbe nè Boo-Asāā eí kòbe nè Ataki
eí kòbe,

³¹ kɛpā Ebunoo eí kòbe kɛpāmmúnè yehèkè yemou
kòbe bè do kèté yèè mieke.

31

Bè kùòmè Sauri

¹ Kè Fidisitɛɛbɛe do Isidayɛeribe mudoò Kidiboa
tāri kè bèe coké, kè bèe kuò besũkùbè.

² Kè Fidisitɛɛbe fɛnné Sauri kɛna, kɛkuò o bí
Sonnatāā nè Abinnadabu nè Madikisua.

³ Mɛ̀mmɛ kè betāntāũbɛe yà Sauri kè mudoò fuute
kè bèe ò kùtɛ.

⁴ Kòo náké wèè tɔ o kpà̀rìntì ke dā: Túóté a
kpā̀nni kè n kuò, n yí dó Fidisitɛɛbe itayéi yembè n
kuò kè nni ndaú.

Wèè tɔ o kpà̀rìntì kòo yɔte kɛyete, kè Saurii
túóté o kpā̀nni kɛfíi nkédo di ñnkè.

⁵ Wèè tɔ o kpà̀rìntì ò yà dii m̀nni o yiè nkúmè,
ke fíi nho kó dikpā̀nni kédó di ñnkè ke múnke kú.

⁶ Mēmme kè Sauri nè o bí itããti nè wèè tou o kparìnentì nè o ããpòmbè bè kumè bemou diyie dimàà.

⁷ Isidayeribe bèè kó dimàà bo kubiriku kè bèè yà Isidayeribe ããpòmbè cokémè kè mudoò kònnè Sauri nè o bí, kèité kécoké kényou be ekè, kè Fidisitẽ̀be kateni kékari.

⁸ Kè dèe wenté kè Fidisitẽ̀be kateni ke bo fie becírìbè kénya Sauri nè o bí itããti kè bè ku ke duó Kidiboa tãrì ìnkè.

⁹ Kè bèè kèéte Sauri yuu kétúóté o kparìnentì kèfiténè be ekè yemou nè be bokè kó yetuo mieke ke náante bè bè namè.

¹⁰ De kò difonkúò kédáú nho kparìnentì be bokè bè tu di Asitaditee kó ditou mieke, kétúóté Sauri kédanne Beti-Seã kó kuduotí kèbaaké.

¹¹ Kè Yabesi nè Kadaadi eì kòbe ke Fidisitẽ̀be dòò dè Sauri.

¹² Kè benitidaabè yekõmbò yembèè íte kèpĩ nkuce kényiè nke kéri keyènkè kemou kètuoke Beti-Seã kèbaaté Sauri nè o bí kékònnè Yabesi ké bè cóu,

¹³ kékouté be kũò kékũnné mutie mamù yuu bè tu mù Esedi Yabesi eì mieke, kèbou dinùù yewe yèyiekè.

Bibiri Kuyie Nnààntì Pátírì
The Holy Bible in the Ditammari language of Benin

copyright © 2001 SIM International

Language: Ditammari

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-05-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

5e2d0f12-f1d8-567b-bf98-cf1de4599d16